

Ogólne Warunki Ubezpieczenia „PRZEDSIĘBIORCA”

SPIS TREŚCI

DZIAŁ I - POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
Postanowienia wstępne	5
Definicje	5
Konstrukcja produktu, przedmiot i miejsce ubezpieczenia.....	8
DZIAŁ II – UBEZPIECZENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH.....	9
Zakres ubezpieczenia	9
Ubezpieczenie środków obrotowych w transporcie.....	9
Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	9
Ustalenie wysokości szkody.....	10
Nadubezpieczenie i niedubezpieczenie.....	10
DZIAŁ III - UBEZPIECZENIE MASZYN, URZĄDZEŃ I WYPOSAŻENIA	10
Zakres ubezpieczenia	10
Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	11
Ustalenie wysokości szkody.....	11
Nadubezpieczenie i niedubezpieczenie.....	11
DZIAŁ IV - UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, BUDOWLI, LOKALI I NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH	12
Zakres ubezpieczenia	12
Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	12
Ustalenie wysokości szkody.....	12
Nadubezpieczenie i niedubezpieczenie.....	13
DZIAŁ V - UBEZPIECZENIE MIENIA PRZYJĘTEGO DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ LUB W CELU WYKONANIA USŁUGI.....	13
Zakres ubezpieczenia	13
Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	13
Ustalenie wysokości szkody.....	13
DZIAŁ VI - UBEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH	14
Zakres ubezpieczenia	14
Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia	14
Ustalenie wysokości szkody.....	15
DZIAŁ VII - UBEZPIECZENIE MIENIA PRACOWNICZEGO.....	15
Zakres ubezpieczenia	15
Suma i system ubezpieczenia	15
Ustalenie wysokości szkody.....	15
DZIAŁ VIII - UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA.....	15
Zakres ubezpieczenia	15
Suma i system ubezpieczenia	15
Ustalenie wysokości szkody.....	15
DZIAŁ IX - UBEZPIECZENIE DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI.....	15
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	15
Suma i system ubezpieczenia	16
Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania	16
DZIAŁ X - UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	16
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	16
Ryzyka dodatkowe, możliwe do objęcia ubezpieczeniem	16
Suma gwarancyjna i podlimity odpowiedzialności	16
Ustalenie wysokości odszkodowania	16
DZIAŁ XI – ASSISTANCE	17
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	17
Interwencja specjalisty	17
Dozór mienia	17
Transport mienia	18
Organizacja usługi usunięcia szkody	18
Informacja o usługach i służbach	18
DZIAŁ XII - WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA.....	18
DZIAŁ XIII – WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	20
Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej.....	20

Ryzyka wyłączone z zakresu ubezpieczenia	21
Wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	22
Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	23
Wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej w zakresie assistance	23
DZIAŁ XIV - POSTANOWIENIA WSPÓLNE DO WSZYSTKICH DZIAŁÓW	24
Zawarcie, zmiana i rozwiązanie umowy	24
Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek	24
Zbycie przedmiotu ubezpieczenia	25
Zapłata, zmiana i zwrot składki	25
Wysokość składki	25
Obowiązki umowne PTU S.A.	25
Obowiązki umowne (powinności) ubezpieczającego	26
Obowiązki ubezpieczającego po zajściu wypadku	26
Postępowanie wyjaśniające	26
Ustalenie wysokości szkody – postanowienia wspólne dla wszystkich działów	26
Ustalenie wysokości odszkodowania – postanowienia wspólne dla wszystkich działów	26
Franszyzy redukcyjne	26
Wypłata odszkodowania	27
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	29
Regres ubezpieczeniowy	29
Inne postanowienia, rozpatrywanie skarg i wniosków	29
Wejście OWU w życie	29
ZAŁĄCZNIK nr 1 Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA”	
- KLAUZULE INDYWIDUALNE	30
KLAUZULA UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	30
Postanowienia ogólne	30
Definicje	30
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	31
Wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej	31
Suma ubezpieczenia	31
Postępowanie w przypadku zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową	31
Ustalenie wysokości / wypłata świadczenia	32
Postanowienia końcowe	33
KLAUZULA REPREZENTANTÓW	33
KLAUZULA WŁĄCZENIA AKTÓW TERRORU	33
KLAUZULA WŁĄCZENIA KATASTROFY BUDOWLANEJ	33
KLAUZULA AUTOMATYCZNEGO POKRYCIA	34
KLAUZULA UBEZPIECZENIA DROBNYCH PRAC BUDOWLANO – MONTAŻOWYCH	34
KLAUZULA UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK	34
KLAUZULA UBEZPIECZENIA APTEK	36
KLAUZULA UBEZPIECZENIA WARSZTATÓW SAMOCHODOWYCH	36
KLAUZULA PRZEDSIĘBIORCY ROLNEGO	37
ROZSZERZENIE UBEZPIECZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH	37
UBEZPIECZENIE MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH (AGRO – CASCO)	37
KLAUZULE DODATKOWE DO UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	40
KLAUZULA NR 1 DO DZIAŁU X OWU	40
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone poza terytorium unii europejskiej	40
KLAUZULA NR 2 DO DZIAŁU X OWU	40
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w nieruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze	40
KLAUZULA NR 3 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w ruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze	40
KLAUZULA NR 4 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem wypadków przy pracy	41
KLAUZULA NR 5 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych	41
KLAUZULA NR 6 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania	41

KLAUZULA NR 7 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego	41
KLAUZULA NR 8 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez produkt	42
KLAUZULA NR 9 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi wynikłe z nienależytego wykonania zobowiązania	43
KLAUZULA NR 10 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczonego	43
KLAUZULA NR 11 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu ruchomym przyjętym w celu wykonania usługi	43
KLAUZULA NR 12 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą ubezpieczonego	43
KLAUZULA NR 13 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gospodarstw agroturystycznych, hoteli lub podobnych zakładów i podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną	44
KLAUZULA NR 14 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania w ramach prowadzonej działalności przewozowej (odpowiedzialność cywilna przewoźnika w ruchu krajowym)	44
KLAUZULA NR 15 DO DZIAŁU X OWU	
Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych	45
ZAŁĄCZNIK nr 2 Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA”	
- Klasa odporności schowka (urządzenia) na włamanie	46
ZAŁĄCZNIK nr 3 Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA”	47

DZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

Postanowienia wstępne

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia „Przedsiębiorca” (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (zwane dalej PTU S.A.) z przedsiębiorcami, prowadzącymi działalność gospodarczą dokumentowaną księgami rachunkowymi lub księgą przychodów i rozchodów, albo rozliczającymi się według zryczałtowanego podatku od przychodu zgodnie z obowiązującymi przepisami o rachunkowości.
 2. Na podstawie niniejszych OWU mogą być zawierane umowy ubezpieczenia, w których spełnione łącznie oba następujące warunki:
 - 1) wysokość łącznej sumy ubezpieczenia mienia nie przekracza w jednej lokalizacji kwoty 5 000 000 zł.
 - 2) obrót roczny ubezpieczonego nie przekracza 20 000 000 zł.
 3. W granicach przez prawo dozwolonych, umowę ubezpieczenia można zawrzeć na uzgodnionych przez strony warunkach odmiennych od postanowień niniejszych OWU. Wszelkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od OWU, a także zmiany zawartej umowy ubezpieczenia muszą być sporządzone w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
 4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, w szczególności Kodeksu cywilnego i Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.
- 3) **awaria instalacji** – (wodnej, kanalizacyjnej, elektrycznej, alarmowej lub centralnego ogrzewania i pieca grzewczego (pieca CO jak i podgrzewacza wody) - każdy przypadek nieprawidłowego funkcjonowania, wynikający z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego, hydraulicznego lub elektrycznego powodujący przerwanie działania instalacji w miejscu ubezpieczenia, w zakresie wykraczającym poza odpowiedzialność administracji budynku lub służb miejskich,
 - 4) **budowla** – trwale związany z gruntem obiekt budowlany nie będący budynkiem, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiący całość techniczną i użytkową, łącznie z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe, w przypadku gdy obiekt ten stanowi własność ubezpieczającego,
 - 5) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający fundament i dach, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, stanowiący całość techniczną i użytkową, łącznie z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe, w przypadku gdy obiekt ten stanowi własność ubezpieczającego,
 - 6) **CENTRUM ALARMOWE** - jednostka organizacyjna za pośrednictwem której PTU S.A. organizuje świadczenia określone w niniejszych OWU,
 - 7) **dewastacja (wandalizm)** – celowe zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód polegających na pobrudzeniu, pomazaniu, zachlapaniu, pomalowaniu itp. (np. graffiti) oraz szkód w szybach, gablotach, neonach i innych przedmiotach szklanych stanowiących wyposażenie lub element składowy (wszelkie formy wbudowania lub przymocowania) budynku, budowli, lokalu lub pomieszczenia,
 - 8) **dym i sadza** – produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które nieprzewidzianie i nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych (eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urząd-

§2

Definicje

Użyte w niniejszych OWU terminy mają następujące znaczenie:

- 1) **akcja ratownicza** – działania mające na celu ratowanie przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń losowych objętych umową ubezpieczenia, w szczególności działania podjęte przez Straż Pożarną, Policję i inne wyspecjalizowane do tego jednostki organizacyjne,
- 2) **akt terroru** – nielegalne działanie lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie

- dzeń wentylacyjnych i oddymiających) lub wydobyły się poza miejscem ubezpieczenia w wyniku pożaru,
- 9) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość określona kwotowo lub jako procent wartości szkody, o którą pomniejsza się ustalone odszkodowanie za wszystkie szkody powstałe na skutek jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 10) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
 - 11) **huk ponaddzwiękowy** – bezpośrednia fala uderzeniowa wywołana przez samoloty odrzutowe i inne urządzenia podczas przekraczania bariery dźwięku,
 - 12) **huragan** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17 m/s, który wyrządza masowe lub pojedyncze szkody; wystąpienie tego zjawiska powinno być potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW) – w przypadku braku możliwości uzyskania potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w najbliższym sąsiedztwie, świadczące o działaniu takiego wiatru,
 - 13) **katastrofa budowlana** – niezamierzone i gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu prawa budowlanego,
 - 14) **kradzież z włamaniem** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia z zamkniętego pomieszczenia oraz schowka (dla wartości pieniężnych), zabezpieczonych zgodnie z §42 niniejszych OWU:
 - a) po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczeń z pozostawieniem przez sprawcę śladów użycia narzędzi lub po otworzeniu tych zabezpieczeń oryginalnym kluczem, który sprawca zdobył w wyniku włamania do innego lokalu lub rabunku,
 - b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli ubezpieczający nie był w stanie przy zachowaniu należytej staranności tego faktu odkryć, a sprawca pozostawił ślady stanowiące dowód jego ukrycia się,
 - 15) **lokal** – trwale wyodrębnione w budynku pomieszczenie lub pomieszczenia z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, wraz z kosztami poniesionymi na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe, w przypadku gdy to pomieszczenie lub te pomieszczenia stanowią własność ubezpieczającego,
 - 16) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich bądź falistych,
 - 17) **maszyny, urządzenia, wyposażenie stanowiące niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności, które nie stanowią środków obrotowych ani środków trwałych w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości,
 - 18) **maszyny, urządzenia, wyposażenie stanowiące środki trwałe** – rzeczy ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności i stanowiące środki trwałe w rozumieniu przepisów o rachunkowości,
 - 19) **miejsce ubezpieczenia assistance** – lokal lub budynek przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polski, wymieniony w umowie ubezpieczenia,
 - 20) **mienie** – rzeczy ruchome oraz budynki, budowle, lokale i nakłady adaptacyjne,
 - 21) **mienie pracownicze** – rzeczy osobiste pracowników ubezpieczającego (np. odzież, obuwie, rowery), w tym własne narzędzia i przedmioty niezbędne do wykonywania pracy lub te, które zazwyczaj lub na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych oraz biżuterii, a także mienia o znacznej wartości jednostkowej, przekraczającej kwotę 500 zł (odpowiedzialność PTU S.A. za rzeczy o znacznej wartości jednostkowej ograniczona jest do kwoty 500 zł),
 - 22) **mienie przyjęte do sprzedaży komisowej** – rzeczy ruchome stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez ubezpieczającego do sprzedaży komisowej na podstawie właściwych dokumentów przyjęcia (np. umowa dotycząca sprzedaży komisowej potwierdzająca przyjęcie mienia), potwierdzających fakt wydania tych rzeczy ubezpieczającemu,
 - 23) **mienie przyjęte w celu wykonania usługi** – rzeczy ruchome stanowiące własność osób trzecich, przyjęte przez ubezpieczającego na podstawie właściwych dowodów przyjęcia (np. umowy o wykonanie usługi), potwierdzających fakt wydania tych rzeczy ubezpieczającemu, w celu wykonania na tych rzeczach usługi (np. prania, czyszczenia, naprawy, przeróbki), w zakresie zgodnym z zawartą umową,
 - 24) **nadubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą jest w dniu szkody wyższa od faktycznej wartości tego przedmiotu zgodnej z jedną z definicji określonych w pkt 50 oraz 52-55), na podstawie której ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia,
 - 25) **nakłady inwestycyjne** – udokumentowane wydatki poniesione na remonty kapitalne i adaptacyjne, a także prace wykończeniowe budynków, budowli lub lokali, w przypadku gdy obiekty te nie stanowią własności ubezpieczającego,
 - 26) **niedubezpieczenie mienia** – sytuacja, gdy ustalona w umowie suma pojedynczego przedmiotu dotkniętego szkodą jest w dniu szkody niższa od faktycznej wartości tego mienia, zgodnej z jedną z definicji określonych w pkt 50 oraz 52-55), przyjętych do ustalenia sumy ubezpieczenia,
 - 27) **osuwanie się ziemi** – ruchy ziemi na stokach, nie spowodowane działalnością ludzką,
 - 28) **pomieszczenie** – trwale wyodrębniona przestrzeń znajdująca się w budynku, stanowiąca funkcjonalną lub gospodarczą całość, nie będąca lokalem, użytkowana wyłącznie przez ubezpieczającego na mocy posiadanego tytułu prawnego,
 - 29) **powódź** – zalanie terenów wskutek podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących; za powódź uważa się również zalanie terenów w wyniku deszczu nawalnego bądź spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych,
 - 30) **poszkodowany (w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej)** – każda osoba pozostająca poza stosunkiem ubezpieczeniowym, względem której odpowiedzial-

- ność za wyrządzoną szkodę ponosi ubezpieczający,
- 31) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
 - 32) **pracownik ubezpieczającego** – każda osoba zatrudniona przez ubezpieczającego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę,
 - 33) **rozbój** – usiłowanie lub dokonanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia przez sprawcę, który w celu jego przywłaszczenia zastosował wobec ubezpieczającego lub osoby, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, przemoc fizyczną lub groźbę jej natychmiastowego użycia, doprowadzając te osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Za rozbój będzie się uważać również sytuację, kiedy sprawca postępuje jak wyżej opisano bezpośrednio po dokonaniu kradzieży w celu utrzymania się w stanie posiadania zabranej rzeczy,
 - 34) **rozmrożenie** – pozbawienie przydatności do spożycia / użycia artykułów spożywczych wskutek rozmrożenia będącego następstwem udokumentowanej przerwy w dostawie prądu elektrycznego trwające ponad dwie godziny lub uszkodzenia urządzeń chłodniczych w wyniku uderzenia pioruna lub szkody elektrycznej,
 - 35) **sieć elektroniczna** – układ połączeń między urządzeniami, służący do przesyłania i przetwarzania wszelkiego rodzaju danych, głosu, wizji oraz innych rodzajów przekazu za pomocą sygnałów elektronicznych (napięcia lub prądu o amplitudzie stałej, zmiennej lub nieciągłej wraz z przetwornikami sygnałów),
 - 36) **sieć elektryczna (elektroenergetyczna)** – część systemu elektroenergetycznego obejmująca linie przesyłowe napowietrzne i kablowe oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze,
 - 37) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system, w którym suma ubezpieczenia dla każdego przedmiotu ubezpieczenia odpowiada jego całkowitej wartości zgodnie z jedną z definicji określonych w pkt 50 oraz 52-55),
 - 38) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według wysokości prawdopodobnej maksymalnej szkody, która może powstać wskutek jednego zdarzenia losowego objętego umową ubezpieczenia,
 - 39) **śnieg** – bezpośrednie działanie nagromadzonego śniegu na przedmiot ubezpieczenia lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez mienie sąsiednie, zniszczone pod wpływem ciężaru śniegu,
 - 40) **środki obrotowe** – towary, surowce, materiały w przetworze, materiały pomocnicze, wyroby gotowe, opakowania,
 - 41) **szkoda na osobie** – szkoda będąca następstwem wypadku ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie ubezpieczenia powodującego uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć (dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej),
 - 42) **szkoda w mieniu** – uszkodzenie, zniszczenie lub utrata mienia w następstwie wypadku ubezpieczeniowego,
 - 43) **szkody elektryczne** – zniszczenie lub uszkodzenie mienia spowodowane przepływem przez przedmiot ubezpieczenia prądu o napięciu lub natężeniu wyższym niż określona dla tego przedmiotu wartość szczytowa najwyższego napięcia lub natężenia roboczego (użytkowego), łącznie z pośrednim działaniem elektryczności atmosferycznej, nie powodujące jednocześnie pożaru w tym przedmiocie,
 - 44) **trzęsienie ziemi** – naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich seria) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera),
 - 45) **ubezpieczający** – przedsiębiorca, o którym mowa w §1 ust. 1 niniejszych OWU, zawierający umowę ubezpieczenia i zobowiązany do zapłacenia składki,
 - 46) **ubezpieczony** – podmiot, na rachunek którego zawarto umowę ubezpieczenia,
 - 47) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące niszczący przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot,
 - 48) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu mechanicznego w przedmiot ubezpieczenia,
 - 49) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku,
 - 50) **wartość księgową brutto** – księgową wartość początkową środków trwałych uwzględniająca obowiązujące przeszacowania,
 - 51) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), akcje oraz obligacje,
 - 52) **wartość odtworzeniowa (nowa) budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych** – wartość odpowiadająca kosztom budowy (odtworzenia) przedmiotu ubezpieczenia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji, materiałów i standardu wykończenia,
 - 53) **wartość odtworzeniowa (nowa) maszyn, urządzeń i wyposażenia** – wartość odpowiadająca cenie nabycia nowego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju, wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia,
 - 54) **wartość rzeczywista budynku, budowli, lokalu oraz nakładów inwestycyjnych** – wartość odpowiadająca kosztom budowy (odtworzenia) przedmiotu ubezpieczenia w tym samym miejscu, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji, materiałów i standardu wykończenia, po potrąceniu stopnia zużycia technicznego,
 - 55) **wartość rzeczywista maszyn, urządzeń i wyposażenia** – wartość odpowiadająca cenie nabycia nowego przedmiotu ubezpieczenia, z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych, gatunku i rodzaju, wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględnia się w cenie nabycia, po potrąceniu stopnia zużycia technicznego,
 - 56) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów,

- pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest to, aby ściany tych naczyń zbiorników uległy rozerwaniu w takim stopniu, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
- 57) **wypadek ubezpieczeniowy** – zdarzeniem mającym miejsce w okresie ubezpieczenia, będące bezpośrednią przyczyną powstania szkody na osobie lub w mieniu,
- 58) **wypadek środka transportu** – nagłe zderzenie się pojazdu z jakimkolwiek innym obiektem z zewnątrz pojazdu,
- 59) **zalanie** – szkoda powstała wskutek:
- nie zamierzonego i nie kontrolowanego wydostania się wody, pary wodnej lub płynów z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej lub technologicznej oraz z urządzeń stanowiących elementy składowe tych sieci na skutek awarii, w tym pękania rur,
 - cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych,
 - nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub zaworów w urządzeniach sieci określonych w podpunkcie a),
 - samoczynnego uruchomienia się automatycznych instalacji gaśniczych (tryskaczowych lub zraszaczowych), z wyłączeniem przypadków będących następstwem prób, naprawy, przebudowy oraz modernizacji tych instalacji lub budynku,
 - działania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych w postaci deszczu lub topniejącego śniegu bądź gradu,
 - działania wody lub płynów w wyniku awarii sprzętu AGD,
- 60) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zaważenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, nie spowodowane działalnością ludzką,
- 61) **zasada proporcji** – zasada mówiąca, że w przypadku stwierdzenia w dniu szkody niedoubezpieczenia odszkodowanie ustala się w takiej proporcji, w jakiej przyjęta w umowie suma ubezpieczenia przedmiotu dotkniętego szkodą pozostaje do faktycznej jego wartości, na podstawie której ubezpieczający ustalił sumę ubezpieczenia,
- 62) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne, o charakterze nagłym, powodujące szkodę w ubezpieczonym mieniu,
- 63) **zdarzenie assistance** – grad, huragan, kradzież z włamaniem, zapadanie lub osuwanie się ziemi, powódź, pożar, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, dewastacja, deszcz nawalny, stłuczenie szyb zainstalowanych na stałe w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej.

Konstrukcja produktu, przedmiot i miejsce ubezpieczenia

- Stosownie do wniosku ubezpieczającego umowa ubezpieczenia może dotyczyć:
 - w wariantcie „STANDARD”: wskazanych poniżej rzeczy ruchomych znajdujących się w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego:
 - środki obrotowe lub
 - stanowiące środki trwałe lub niskocenne składniki majątku: maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - w wariantcie „PLUS” – dodatkowo dowolnie wybranego przedmiotu ubezpieczenia, tj.:
 - budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych, znajdujących się w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego,
 - mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, będących w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie właściwych dowodów przyjęcia,
 - wartości pieniężnych, stanowiących własność ubezpieczającego,
 - mienia pracowniczego,
 - szymb i innych przedmiotów szklanych,
 - dotychczasowych kosztów działalności,
 - odpowiedzialności cywilnej.
- Każda umowa ubezpieczenia zawarta wg niniejszych OWU niezależnie od wybranego wariantu obejmuje usługi Assistance.
- Skorzystanie z ubezpieczenia w wariantcie „PLUS” jest uwarunkowane ubezpieczeniem wybranej grupy mienia w wariantcie „STANDARD”.
- Zależnie od dodatkowych potrzeb ubezpieczającego dotyczących oczekiwanego zakresu ochrony oraz zależnie od rodzaju prowadzonej działalności, istnieje możliwość włączenia do umowy ubezpieczenia dodatkowych klauzul zmieniających postanowienia niniejszych OWU:
 - Klauzula ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - Klauzula reprezentantów,
 - Klauzula włączenia aktów terroru,
 - Klauzula włączenia katastrofy budowlanej,
 - Klauzula automatycznego pokrycia,
 - Klauzula włączenia drobnych prac budowlanych – montażowych,
 - Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 - Klauzula ubezpieczenia aptek,
 - Klauzula ubezpieczenia warsztatów samochodowych,
 - Klauzula Przedsiębiorcy Rolnego.
- Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU obejmuje ochroną ubezpieczeniową zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia i w miejscu ubezpieczenia wymienionym w umowie ubezpieczenia, oraz w miejscach prowadzenia działalności usługowej - na terytorium Unii Europejskiej (z wyjątkiem usługi Assistance, której zasięg jest ograniczony do terytorium Rzeczypospolitej Polski).

DZIAŁ II UBEZPIECZENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH

§4 Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:

- 1) pożaru,
- 2) uderzenia pioruna,
- 3) wybuchu,
- 4) upadku statku powietrznego,
- 5) uderzenia pojazdu,
- 6) zalania,
- 7) huraganu,
- 8) śniegu,
- 9) lawiny,
- 10) gradu,
- 11) powodzi,
- 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
- 13) trzęsienia ziemi,
- 14) dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego,
- 15) szkód elektrycznych,
- 16) przewrócenia się drzew, masztów i innych wysokich przedmiotów:

- a) na ubezpieczone mienie, stojących w jego bezpośrednim sąsiedztwie – dla środków obrotowych składowanych na placu,
- b) jeżeli takie przewrócenie spowodowało zawalenie się budynku lub jego części na przedmiot ubezpieczenia.

2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem wybranego przez ubezpieczającego zdarzenia, tj.:

- 1) kradzież z włamaniem do pomieszczenia lub rozbój w pomieszczeniu bądź dewastacja wewnątrz pomieszczenia, wraz z kosztami (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji):
 - naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
 - usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi,
- 2) rozmrożenie.

§5

Ubezpieczenie środków obrotowych w transporcie

1. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki PTU S.A. może rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie transportu lądowego (CARGO) wykonywanego za pomocą mechanicznych środków transportu na ryzyko ubezpieczającego transportem własnym lub przewoźnika zawodowego (na podstawie krajowej dokumentacji przewozowej) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

z wyłączeniem przewozów dokonywanych w obrębie tej samej nieruchomości i będące następstwem:

- 1) pożaru,
- 2) uderzenia pioruna,
- 3) wybuchu,
- 4) upadku statku powietrznego,
- 5) wypadku środka transportu,
- 6) huraganu,
- 7) powodzi,
- 8) działania opadów atmosferycznych – deszczu, śniegu i gradu,
- 9) lawiny,
- 10) osuwania lub zapadania się ziemi,
- 11) trzęsienia ziemi,
- 12) działania dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego,
- 13) kradzieży mienia ze środka transportu lub rozboju w czasie transportu.

2. Przedmiot ubezpieczenia w czasie transportu objęty jest ochroną ubezpieczeniową na całej trasie przewozu z użyciem jednego lub kilku różnych środków transportu, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje okres transportu trwający nie dłużej niż 72 godziny, przy czym okres ten rozpoczyna się od chwili pierwszego przemieszczenia przedmiotu ubezpieczenia w celu załadunku na środek transportu i kończy się z chwilą zakończenia rozładunku.

§6

Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia są ceny zakupu lub koszty wytworzenia.

2. W zależności od zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w następujących systemach ubezpieczenia:

- 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia określana jest dla podstawowego zakresu ubezpieczenia,
- 2) na pierwsze ryzyko – limity odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia określone są odrębnie dla:
 - 1) kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji – w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej, niż 500 000 zł, przy czym w razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do pomieszczenia odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu - maksymalnie 1000 zł na każde zdarzenie,
 - 2) rozmrożenia w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej, niż 10 000 zł,
 - 3) na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia określany jest dla ubezpieczenia środków obrotowych w transporcie w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej, niż 200 000 zł.

3. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla szkód elektrycznych wynosi 20 000 zł, jednak nie więcej, niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego.

4. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną

granicę odpowiedzialności PTU S.A. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PTU S.A., zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PTU S.A. zawiadomiło ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§7

Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, według cen ich zakupu lub kosztów wytworzenia.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu (o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową), wysokość szkody ustala się na podstawie wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
3. Jeżeli ubezpieczający podlega obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku VAT, wówczas wysokość szkody ustala się według wartości netto (bez podatku VAT).

§8

Nadubezpieczenie i niedubezpieczenie

1. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w §7 niniejszych OWU.
2. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji.
3. Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia lub gdy niedubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ III UBEZPIECZENIE MASZYN, URZĄDZEŃ I WY- POSAŻENIA

§9

Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
 - 1) pożaru,
 - 2) uderzenia pioruna,
 - 3) wybuchu,
 - 4) upadku statku powietrznego,
 - 5) uderzenia pojazdu,

- 6) zalania,
- 7) huraganu,
- 8) śniegu,
- 9) lawiny,
- 10) gradu,
- 11) powodzi,
- 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
- 13) trzęsienia ziemi,
- 14) dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego,
- 15) szkód elektrycznych,
- 16) przewrócenia się drzew, masztów i innych wysokich przedmiotów, jeżeli takie przewrócenie spowodowało zawalenie się budynku lub jego części na przedmiot ubezpieczenia.

2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem do pomieszczenia lub rozbój w pomieszczeniu bądź dewastacja wewnątrz pomieszczenia, a w przypadku urządzeń zewnętrznych (klimatyzatory, anteny, kamery telewizji przemysłowej itp.) - także na zewnątrz pomieszczeń, wraz z kosztami (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji):
 - 1) naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
 - 2) usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi,
3. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki PTU S.A. może rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową o szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu powstałe w czasie transportu lądowego (CARGO) wykonywanego za pomocą mechanicznych środków transportu na ryzyko ubezpieczającego transportem własnym lub przewoźnika zawodowego (na podstawie krajowej dokumentacji przewozowej) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem przewozów dokonywanych w obrębie tej samej nieruchomości i będące następstwem:
 - 1) pożaru,
 - 2) uderzenia pioruna,
 - 3) wybuchu,
 - 4) upadku statku powietrznego,
 - 5) wypadku środka transportu,
 - 6) huraganu,
 - 7) powodzi,
 - 8) działania opadów atmosferycznych - deszczu, śniegu i gradu,
 - 9) lawiny,
 - 10) osuwania lub zapadania się ziemi,
 - 11) trzęsienia ziemi,
 - 12) działania dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego,
 - 13) kradzieży mienia ze środka transportu lub rozboju w czasie transportu.
4. Maszyny, urządzenia i wyposażenie w czasie transportu objęte są ochroną ubezpieczeniową na całej trasie przewozu o ile przewóz ten trwa nie dłużej niż 72 godziny, z użyciem jednego lub kilku różnych środków transportu, przy czym okres ten rozpoczyna się od chwili pierwszego przemieszczenia przedmiotu ubezpieczenia w celu załadunku na środek transportu i kończy się z chwilą zakończenia rozładunku.

5. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, poprzez wprowadzenie do umowy ubezpieczenia Klauzuli ubezpieczenia sprzętu elektronicznego PTU S.A. może rozszerzyć zakres ubezpieczenia wyposażenia stanowiącego sprzęt elektroniczny na wszelkie nienazwane ryzyka poza wyłączone w tej Klauzuli oraz objąć ochroną ubezpieczeniową również dane i nośniki danych a także zwiększone koszty działalności.

§10

Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

- Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z możliwych wartości wybrana przez ubezpieczającego, tj.:
 - wartość księgową brutto lub
 - wartość odtworzeniową (nową) lub
 - wartość rzeczywistą.
- W zależności od zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w umowie ubezpieczenia, w następujących systemach ubezpieczenia:
 - na sumy stałe – suma ubezpieczenia określana jest dla podstawowego zakresu ubezpieczenia,
 - na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia określany jest dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej, niż 500 000 zł, przy czym w razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do pomieszczenia odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu - maksymalnie 1000 zł na każde zdarzenie,
 - na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia określany jest dla ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia w transporcie w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego, w kwocie nie wyższej, niż 50 000 zł.
- Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla szkód elektrycznych wynosi 20 000 zł, jednak nie więcej, niż suma ubezpieczenia dla zakresu podstawowego.
- Suma ubezpieczenia ustalona w umowie na sumy stałe stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A.. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PTU S.A., zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PTU S.A. zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§11

Ustalenie wysokości szkody

- Wysokość szkody ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
 - jeżeli jako sumę ubezpieczenia przyjęto wartości księgowe brutto lub odtworzeniowe (nowe), to wyso-

kość szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu stanowiących środki trwałe ustala się według cen nabycia lub naprawy tego mienia (wraz kosztami transportu i montażu, o ile koszty te uwzględniono w cenie nabycia), z uwzględnieniem tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrów technicznych - o ile w dniu ustalenia odszkodowania przedmiot ubezpieczenia dotknięty szkodą nie jest dostępny na rynku jako nowy, z tym że wysokość szkody ustala się w przypadku:

- wartości księgowych brutto: odrębnie dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych), w wysokości nie przekraczającej wartości danej pozycji, określonej zgodnie z ewidencją środków trwałych,
 - wartości odtworzeniowych: odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu w wysokości nie przekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu.
- Wysokość szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu, stanowiących niskocenne składniki majątku ustala się zgodnie z pkt 2).
- jeżeli jako sumę ubezpieczenia przyjęto wartości rzeczywiste, to wysokość szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu ustala się według pkt 1) jak dla wartości odtworzeniowych z tym, że potrąca się stopień zużycia technicznego.
 - Wysokość szkody w maszynach, urządzeniach lub wyposażeniu stanowiących sprzęt elektroniczny i ubezpieczonych w wartości rzeczywistej, ustala się na podstawie średnich cen rynkowych, tj. cen obowiązujących na rynku wtórnym, najbardziej zbliżonych do miejsca powstania szkody (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym).
 - W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu (o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową), wysokość szkody ustala się w wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

§12

Nadubezpieczenie i niedubezpieczenie

- Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w §11 niniejszych OWU.
- Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji.
- Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia lub gdy niedubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ IV UBEZPIECZENIE BUDYNKÓW, BUDOWLI, LOKALI I NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH

§13

Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
 - 1) pożaru,
 - 2) uderzenia pioruna,
 - 3) wybuchu,
 - 4) upadku statku powietrznego,
 - 5) uderzenia pojazdu,
 - 6) zalania,
 - 7) huraganu,
 - 8) śniegu,
 - 9) lawiny,
 - 10) gradu,
 - 11) powodzi,
 - 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
 - 13) trzęsienia ziemi,
 - 14) dymu, sadzy i huku ponaddźwiękowego,
 - 15) przewrócenia się drzew, masztów i innych wysokich przedmiotów na ubezpieczone mienie, stojących w jego bezpośrednim sąsiedztwie.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem dewastacji wraz z kosztami naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla dewastacji.

§14

Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z możliwych wartości wybrana przez ubezpieczającego, tj.:
 - 1) wartość księgową brutto lub
 - 2) wartość rzeczywistą lub
 - 3) wartość odtworzeniową (nową) – wyłącznie dla budynków, budowli lub lokali nie starszych, niż 40 lat lub takich, które były poddane generalnemu remontowi nie więcej, niż 40 lat wstecz od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, przy czym za generalny remont uważa się co najmniej wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej i gazowej (o ile występuje) oraz wymianę lub naprawę pokrycia dachu.
2. W zależności od przedmiotu i zakresu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala się w następujących systemach ubezpieczenia:
 - 1) na sumy stałe – suma ubezpieczenia określana jest dla podstawowego zakresu ubezpieczenia dla budynków, budowli i lokali - wraz z nakładami inwestycyjnymi, jeżeli mają być włączone do sumy ubezpieczenia

budynku, budowli lub lokalu,

- 2) na pierwsze ryzyko – suma ubezpieczenia określana jest dla podstawowego zakresu ubezpieczenia dla nakładów inwestycyjnych ubezpieczanych odrębnie,
 - 3) na pierwsze ryzyko – limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia określany jest dla ryzyka dewastacji w granicach sumy ubezpieczenia dla zakresu podstawowego w kwocie nie wyższej, niż 100 000 zł.
3. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PTU S.A., zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PTU S.A. zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§15

Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
 - 1) wysokość szkody w budynkach, budowlach, lokalach i nakładach inwestycyjnych ubezpieczonych w wartości księgowej brutto lub odtworzeniowej (nowej) ustala się według wartości kosztów odbudowy lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją poszkodowanego sporządzoną na podstawie Katalogu Nakładów Rzeczowych (KNR), która podlega weryfikacji przez PTU S.A., z tym że wysokość szkody ustala się w przypadku:
 - a) wartości księgowych brutto: odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia dotkniętego szkodą (dla każdej pozycji wyszczególnionej w ewidencji środków trwałych), w wysokości nie przekraczającej wartości danej pozycji, określonej zgodnie z ewidencją środków trwałych,
 - b) wartości odtworzeniowych (nowych): odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu w wysokości nie przekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu.
 - 2) wysokość szkody w budynkach, budowlach, lokalach i nakładach inwestycyjnych ubezpieczonych w wartości rzeczywistej ustala się jak dla wartości odtworzeniowych według pkt 1), z tym, że potrąca się stopień zużycia.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu (o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową), wysokość szkody ustala się na podstawie wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

§16

Nadubezpieczenie i niedoubezpieczenie

1. Nadubezpieczenie mienia nie powoduje odstąpienia od postanowień określających sposób ustalenia wysokości szkody, o którym mowa w §15 niniejszych OWU.
2. Jeżeli sumę ubezpieczenia ustalono w systemie sum stałych, a w dniu szkody stwierdzono niedoubezpieczenie mienia, to przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji.
3. Zasady proporcji nie stosuje się w wypadku, gdy wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia, lub gdy niedoubezpieczenie nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia.

DZIAŁ V UBEZPIECZENIE MIENIA PRZYJĘTEGO DO SPRZEDAŻY KOMISOWEJ LUB W CELU WYKONANIA USŁUGI

§17

Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
 - 1) pożaru,
 - 2) uderzenia pioruna,
 - 3) wybuchu,
 - 4) upadku statku powietrznego,
 - 5) uderzenia pojazdu,
 - 6) zalania,
 - 7) huraganu,
 - 8) śniegu,
 - 9) lawiny,
 - 10) gradu,
 - 11) powodzi,
 - 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
 - 13) trzęsienia ziemi,
 - 14) dymu, sadzy i huku ponadźwiękowego,
 - 15) przewrócenia się drzew, masztów i innych wysokich przedmiotów, jeżeli takie przewrócenie spowodowało zawalenie się budynku lub jego części na przedmiot ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem do pomieszczenia lub rozboju w pomieszczeniu bądź dewastacji w pomieszczeniu, wraz z kosztami (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji)
 - 1) naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
 - 2) usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§18

Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia i limity odpowiedzialności ustala ubezpieczający. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia jest:
 - 1) dla mienia przyjętego do sprzedaży komisowej – cena przyjęcia do sprzedaży komisowej (bez prowizji komisowej), jednak nie większa niż wartość rzeczywiśta (wartość nowa po potrąceniu stopnia zużycia),
 - 2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi - wartość rzeczywiśta (wartość nowa tego mienia po potrąceniu zużycia) bez kosztu usługi.
2. Sumy ubezpieczenia ustala się w systemie pierwszego ryzyka, przy czym odrębnie ustala się:
 - 1) limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla zakresu podstawowego oraz
 - 2) podlimit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia dla ryzyka kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji w granicach limitu dla zakresu podstawowego w kwocie nie większej niż 100 000 zł, przy czym w razie kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do pomieszczenia odszkodowanie jest ograniczone do 5% limitu - maksymalnie 1000 zł na każde zdarzenie.
3. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A.

§19

Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:
 - 1) wysokość szkody w mieniu przyjętym do sprzedaży komisowej ustala się według cen przyjęcia do sprzedaży komisowej (z potrąceniem prowizji komisowej), jednak nie większych niż wartość rzeczywiśta (wartość nowa tego mienia po potrąceniu zużycia),
 - 2) wysokość szkody w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi ustala się według wartości rzeczywistej (wartość nowa tego mienia, po potrąceniu stopnia zużycia) bez uwzględnienia kosztów wykonanej usługi na tym mieniu.
2. Wysokość szkody w mieniu stanowiącym sprzęt elektroniczny, ustala się na podstawie średnich cen rynkowych, tj. cen obowiązujących na rynku wtórnym, najbardziej zbliżonym do miejsca powstania szkody (komisy lub inne podmioty specjalizujące się w obrocie sprzętem używanym).
3. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu (o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową), wysokość szkody ustala się na podstawie wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VI UBEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH

§20

Zakres ubezpieczenia

1. W podstawowym zakresie ubezpieczenia, PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia, będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:
 - 1) pożaru,
 - 2) uderzenia pioruna,
 - 3) wybuchu,
 - 4) upadku statku powietrznego,
 - 5) uderzenia pojazdu,
 - 6) zalania,
 - 7) huraganu,
 - 8) śniegu,
 - 9) lawiny,
 - 10) gradu,
 - 11) powodzi,
 - 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
 - 13) trzęsienia ziemi,
 - 14) dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem:
 - 1) kradzieży z włamaniem do pomieszczenia lub rozboju w pomieszczeniu wraz z kosztami (w granicach limitu odpowiedzialności przyjętego dla kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji):
 - a) naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
 - b) usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi,
 - 2) rozboju w transporcie.

§21

Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko, w kwocie nie wyższej, niż 50 000 zł.
2. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia jest:
 - 1) dla gotówki – wartość nominalna,
 - 2) dla akcji na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu – wartość księgowa przypadająca na jedną akcję w dniu sporządzania bilansu za okres rozrachunkowy poprzedzający dzień zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - 3) dla akcji i obligacji na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu – wartość rynkowa odpowiadająca cenie sprzedaży netto, tj. bez prowizji i opłat związanych z obrotem tymi papierami.
3. Dodatkowy limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia na pierwsze ryzyko ustala się dla kradzieży z włamaniem, rozboju, dewastacji oraz rozboju w transporcie – jednak nie może on przekroczyć kwoty ustalonej

dla zakresu podstawowego.

4. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A.

§22

Ustalenie wysokości szkody

Wysokość szkody ustala się na podstawie wartości z dnia ustalenia odszkodowania, przy czym:

- 1) w gotówce ustala się według wartości nominalnej,
- 2) w akcjach na okaziciela nie dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości księgowej przypadającej na jedną akcję,
- 3) w akcjach i obligacjach na okaziciela dopuszczonych do publicznego obrotu ustala się według wartości rynkowej odpowiadającej cenie sprzedaży netto,
- 4) w odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu (o ile zostały objęte ochroną ubezpieczeniową), wysokość szkody ustala się na podstawie wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VII UBEZPIECZENIE MIENIA PRACOWNICZEGO

§23

Zakres ubezpieczenia

PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia:

- 1) pożaru,
- 2) uderzenia pioruna,
- 3) wybuchu,
- 4) upadku statku powietrznego,
- 5) uderzenia pojazdu,
- 6) zalania,
- 7) huraganu,
- 8) śniegu,
- 9) lawiny,
- 10) gradu,
- 11) powodzi,
- 12) osuwania lub zapadania się ziemi,
- 13) trzęsienia ziemi,
- 14) dymu, sadzy i huku ponaddzwiękowego.
- 15) kradzieży z włamaniem, rozboju lub dewastacji w pomieszczeniu, wraz z kosztami naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie oraz kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§24

Suma i system ubezpieczenia

1. Łączną sumę ubezpieczenia na wszystkich pracowników ustala ubezpieczający według wartości rzeczywistej w systemie na pierwsze ryzyko i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności PTU S.A. na wszystkie zdarzenia.
2. Podlimit odpowiedzialności na jednego pracownika wynosi

1 000 zł w granicach sumy ubezpieczenia, o ile nie uzgodniono innego limitu.

§25

Ustalenie wysokości szkody

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie wartości rzeczowej (wartość nowa, po potrąceniu stopnia zużycia) według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
2. W odniesieniu do kosztów naprawy uszkodzonych lub zniszczonych zabezpieczeń lokalu wysokość szkody ustala się na podstawie wartości odtworzenia (koszt wymiany lub naprawy wraz z materiałami), według cen z dnia ustalenia odszkodowania.

DZIAŁ VIII UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA

§26

Zakres ubezpieczenia

1. PTU S.A. odpowiada za szkody polegające na całkowitym lub częściowym stłuczeniu (rozbiciu):
 - 1) szyb drzewiowych i okiennych,
 - 2) oszklenia ściennego i dachowego,
 - 3) szklanych przegród ściennych,
 - 4) osłon kantorów, boksów i kabin,
 - 5) płyt szklanych stanowiących składowe części gablot reklamowych, kontuarów i mebli,
 - 6) szyldów, transparentów, plafonów oraz rurek neonowych,
 - 7) luster,
 - 8) akwariów bez zawartości,zamontowanych na stałe zgodnie z ich przeznaczeniem, stanowiących wyposażenie lub urządzenie budynku lub lokalu znajdującego się w posiadaniu ubezpieczającego.
2. W granicach sumy ubezpieczenia PTU S.A. dodatkowo pokrywa:
 - 1) koszty naprawy ram i opraw uszkodzonych wskutek rozbicia przedmiotu ubezpieczenia,
 - 2) koszty zakupu i wykonania napisów na przedmiocie ubezpieczenia oraz w przypadku wysoko położonych szyb i przedmiotów szklanych - koszty ustawienia rusztowań (lub wynajęcia dźwigu) niezbędnych do dokonania wymiany lub naprawy zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia - wyłącznie w przypadku całkowitego lub częściowego stłuczenia (rozbicia) przedmiotu ubezpieczenia.

§27

Suma i system ubezpieczenia

1. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający w wartości odtworzeniowej (nowej), w systemie na pierwsze ryzyko w kwocie nie wyższej, niż 100 000 zł.
2. Suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A.

§28

Ustalenie wysokości szkody

Wysokość szkody ustala się według kosztów wymiany lub naprawy, z uwzględnieniem tych samych wymiarów, konstrukcji i materiałów.

DZIAŁ IX UBEZPIECZENIE DODATKOWYCH KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI

§29

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są dodatkowe i udokumentowane koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, które zostaną poniesione przez ubezpieczającego w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzeniu tej działalności, na skutek szkody w mieniu, za którą PTU S.A. przyjęło odpowiedzialność ubezpieczeniową i spowodowaną przez pożar, uderzenie pioruna, wybuch, upadek pojazdu powietrznego, powódź, huragan, lawinę, osuwanie lub zapadanie się ziemi, śnieg oraz trzęsienie ziemi.
2. Za dodatkowe koszty, o których mowa w ust. 1, uważa się koszty:
 - 1) wynikające z konieczności czasowego użytkownika:
 - a) budynków, budowli lub lokali stanowiących własność innych podmiotów,
 - b) maszyn i urządzeń służących do prowadzenia takiej samej działalności jak prowadzona dotąd przez ubezpieczającego, stanowiących własność innych podmiotów,
 - 2) wynajęcia środków transportu w celu przewiezienia mienia do nowej lokalizacji oraz ponownego przeniesienia do miejsca ubezpieczenia po usunięciu szkody,
 - 3) wynajęcia i pracy specjalistycznego sprzętu do załadunku mienia w miejscu ubezpieczenia, przeladunku i wyładunku tego mienia w nowej lokalizacji oraz analogiczne koszty związane z powrotem tego mienia do miejsca ubezpieczenia,
 - 4) pracy w godzinach nadliczbowych pracowników zatrudnionych u ubezpieczającego, w związku z pracami, o których mowa w pkt 2) i 3),
 - 5) poinformowania klientów i podmiotów współpracujących o zmianach w prowadzonej działalności gospodarczej.
3. PTU S.A. ponosi wyłącznie odpowiedzialność za dodatkowe i udokumentowane koszty, o których mowa w ust. 2, poniesione przez ubezpieczającego w celu złagodzenia lub zatrzymania spadku przychodów oraz kontynuowania działalności gospodarczej, które są bezpośrednio związane ze szkodą w mieniu, za którą PTU S.A. wypłaciło odszkodowanie, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. PTU S.A. ponosi odpowiedzialność za dodatkowe i udokumentowane koszty, o których mowa w ust. 2 w okresie nie dłuższym, niż sześć miesięcy od powstania szkody w mieniu, za którą PTU S.A. przyjęło odpowiedzialność.
5. Warunkiem ponoszenia przez PTU S.A. odpowiedzialności ubezpieczeniowej za dodatkowe koszty, jest wcześniejsze - przed ich poniesieniem, poinformowanie PTU S.A. o ich

zakresie i wysokości oraz uzgodnienie z PTU S.A. pokrycia tych kosztów, pod rygorem braku wypłaty odszkodowania.

§30

Suma i system ubezpieczenia

Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający w porozumieniu z PTU S.A. w systemie na pierwsze ryzyko, w wysokości nie przekraczającej 100 000 zł.

§31

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

W granicach sumy ubezpieczenia, wysokość szkody ustala się według udokumentowanych dodatkowych kosztów poniesionych przez ubezpieczającego, które ubezpieczający uzgodnił z PTU S.A. przed ich poniesieniem.

DZIAŁ X UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§32

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody w mieniu oraz szkody na osobie.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody wyrządzone wskutek wypadków ubezpieczeniowych, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia i zostały zgłoszone przed terminem przedawnienia roszczeń.
3. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej PTU S.A. odpowiada za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym lub wskutek niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania przez ubezpieczającego lub pracownika ubezpieczającego, w związku z wykonywaniem przez nich czynności objętych zakresem obowiązków służbowych lub umocowania, na rzecz ubezpieczającego w zakresie działalności gospodarczej określonej w umowie ubezpieczenia oraz z tytułu posiadania nieruchomości wykorzystywanej w tej działalności.
4. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej PTU S.A. odpowiada za straty rzeczywiste oraz będące następstwem tych strat utracone korzyści jakie poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.
5. Z zastrzeżeniem przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia przyjmuje się, że wszystkie szkody wynikające z tego samego zdarzenia powstały w momencie wystąpienia pierwszej szkody i traktuje się jako jedną szkodę.
6. W granicach sumy gwarancyjnej PTU S.A. ponosi również odpowiedzialność ubezpieczeniową za:
 - 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z PTU S.A. w celu ustalenia okoliczności powstania, przebiegu lub rozmiaru szkody,
 - 2) niezbędne koszty postępowania sądowego w procesie cywilnym prowadzonym na polecenie lub za zgodą PTU S.A.

§33

Ryzyka dodatkowe, możliwe do objęcia ubezpieczeniem

Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, PTU S.A. może dodatkowo ponosić odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody:

- 1) wyrządzone poza terytorium Unii Europejskiej (Klauzula nr 1),
- 2) w nieruchomościach, z których ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy cywilnoprawnej (Klauzula nr 2),
- 3) w ruchomościach, z których ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy cywilnoprawnej (Klauzula nr 3),
- 4) będące następstwem wypadków przy pracy (Klauzula nr 4),
- 5) wyrządzone w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych (Klauzula nr 5),
- 6) powstałe w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania (Klauzula nr 6),
- 7) związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego (Klauzula nr 7),
- 8) wyrządzone przez produkt (Klauzula nr 8),
- 9) powstałe po wykonaniu pracy lub usługi wyniku z nienależytego wykonania zobowiązania (Klauzula nr 9)
- 10) wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczającego (Klauzula nr 10),
- 11) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi (Klauzula nr 11),
- 12) w mieniu będącym w pieczy, pod dozorem lub kontrolą ubezpieczającego (Klauzula nr 12),
- 13) w rzeczach wniesionych przez gości oraz szkody polegające na zatruciach pokarmowych – w gospodarstwach agroturystycznych, hotelach lub podobnych zakładach i podmiotach prowadzących działalność gastronomiczną (Klauzula nr 13),
- 14) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania w ramach prowadzonej działalności przewozowej (odpowiedzialność cywilna przewoźnika (Klauzula nr 14),
- 15) wyrządzone przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych (Klauzula nr 15).

§34

Suma gwarancyjna i podlimit odpowiedzialności

1. Suma gwarancyjna dla zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w §32 niniejszych OWU, ustalana jest przez ubezpieczającego, w wysokości nie przekraczającej 1 000 000 zł.
2. Podlimit odpowiedzialności osobny dla każdej z klauzul, o których mowa w §33 niniejszych OWU jest ustalany w kwocie nie wyższej od ogólnej sumy gwarancyjnej, a każde odszkodowanie wypłacone z którejkolwiek z klauzul pomniejsza zarówno podlimit dla klauzuli, jak i ogólną sumę gwarancyjną.

§35

Ustalenie wysokości odszkodowania

1. W granicach sumy gwarancyjnej, odpowiedniej do przyjętego zakresu odpowiedzialności, odszkodowanie obejmuje:

- 1) wysokość należnego odszkodowania według zasad ustalonych dla odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego, z uwzględnieniem zapisów niniejszych OWU oraz przyjętych klauzul dodatkowych,
 - 2) uzasadnione i niezbędne koszty działań, mających na celu zmniejszenie szkody lub zapobieżenie jej zwiększeniu, chociażby okazały się bezskuteczne.
2. W granicach łącznego limitu 10% sumy gwarancyjnej, liczonego ponad sumę gwarancyjną PTU S.A. pokrywa:
 - 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z PTU S.A. w celu ustalenia okoliczności powstania, przebiegu lub rozmiaru szkody,
 - 2) niezbędne koszty obrony sądowej w procesie cywilnym prowadzonym na polecenie lub za zgodą PTU S.A.
 3. Ubezpieczający nie może uznać lub zaspokoić roszczenia poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody PTU S.A. Uznanie lub zaspokojenie roszczeń poszkodowanego bez takiej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność PTU S.A. z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia.

DZIAŁ XI ASSISTANCE

§36

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa zdarzeń, które zaistniały w okresie ubezpieczenia i w miejscu ubezpieczenia assistance.
2. Zdarzeniem ubezpieczeniowym, uprawniającym do wystąpienia o świadczenia określone w niniejszej umowie ubezpieczenia jest awaria instalacji w rozumieniu wskazanym w § 2 pkt. 3 lub zdarzenie assistance w rozumieniu wskazanym w § 2 pkt. 63 OWU.
3. W przypadku, gdy w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego dojdzie do uszkodzenia miejsca ubezpieczenia assistance, ubezpieczającemu przysługują następujące świadczenia:
 - 1) interwencja specjalisty,
 - 2) dozór mienia,
 - 3) transport mienia,
 - 4) organizacja usługi usunięcia szkody,
 - 5) informacja o usługach i służbach.
4. W ramach świadczeń wskazanych w ust. 3 pkt 1-3, Centrum Alarmowe zapewnia dojazd usługodawcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w czasie średnio do 30 min, jednakże nie dłuższym niż 4 godziny, chyba że ubezpieczony wnioskuje o spełnienie świadczenia w innym terminie uzgodnionym z Centrum Alarmowym. Czas dojazdu usługodawcy liczony jest od momentu potwierdzenia przez Centrum Alarmowe uprawnień do otrzymania świadczenia przez osobę wnioskującą o jego realizację.
5. W przypadku przekroczenia czasu oczekiwania powyżej 4 godzin ubezpieczony ma prawo po uzgodnieniu tego z Centrum Alarmowym ponieść koszty przysługujących z OWU usług assistance (jednak do wysokości nieprzekraczającej kosztów, które Centrum Alarmowe poniosłoby organizując i realizując te usługi) i wnioskować do Centrum Alarmowego o zwrot poniesionych kosztów w ciągu 30 dni od ich poniesienia. Zwrot kosztów nastąpi na podstawie

przekazanych przez ubezpieczonego następujących dokumentów:

- 1) wniosku o refundację zawierającego dokładny adres miejsca ubezpieczenia assistance, krótki opis zdarzenia (data, miejsce), dyspozycję odnośnie formy wypłaty pieniędzy (numer rachunku bankowego lub przekaz pocztowy),
 - 2) oryginalne faktury za wykonane usługi lub ich kopie poświadczające za zgodność z oryginałem,
 - 3) oryginału lub kopii polisy potwierdzającej objęcie ochroną ubezpieczeniową
- przesłanych na adres pocztowy Centrum Alarmowego:
Inter Partner Assistance Polska S.A.
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa

§37

Interwencja specjalisty

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance lub awarii instalacji doszło do uszkodzenia miejsca ubezpieczenia assistance oraz jeżeli w wyniku tego powstaje realne ryzyko utraty lub dalszego uszkodzenia mienia, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje – do wysokości 400 zł na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe - koszty dojazdu wraz z kosztami robocizny odpowiedniego specjalisty mogącego wykonać naprawę zaistniałych uszkodzeń, odpowiedniego ze względu na rodzaj uszkodzenia w miejscu ubezpieczenia assistance. Z odpowiedzialności PTU S.A. oraz Centrum Alarmowego wyłączone są koszty części zamiennych niezbędnych dla wykonania naprawy.
2. Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie 3 świadczenia w zakresie usługi interwencji specjalisty w rocznym okresie ubezpieczenia.
3. Świadczenie obejmuje usługi następujących specjalistów: ślusarza, hydraulika, elektryka, szklarza, specjalisty od systemów alarmowych, technika urządzeń grzewczych.

§38

Dozór mienia

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance doszło do uszkodzeń miejsca ubezpieczenia assistance powodujących, że nie nadaje się ono do prowadzenia działalności gospodarczej, a w związku z nieobecnością ubezpieczonego zachodzi konieczność zabezpieczenia mienia w miejscu ubezpieczenia assistance przed utratą lub uszkodzeniem, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje koszty wynajęcia ochrony świadczonej przez podmiot zawodowo zajmujący się ochroną osób i mienia przez okres do 48 godzin do wysokości nie wyższej niż 1000 zł na zdarzenie.
2. Ubezpieczonemu przysługuje maksymalnie 1 świadczenie polegające na dozorze mienia w rocznym okresie ubezpieczenia.
3. Realizacja świadczenia, o którym mowa w ust. 1, dokonywana w przypadku uszkodzeń zaistniałych w następstwie kradzieży z włamaniem, następuje wyłącznie po potwierdzeniu przez ubezpieczonego zgłoszenia zdarzenia na Policji kopią papierową lub elektroniczną dokumentu zgłoszenia zdarzenia, przesłaną do Centrum Alarmowego faxem na numer wskazany przez Centrum Alarmowe lub ema-

ilem na wskazany adres poczty elektronicznej. W przypadku nie potwierdzenia faktu dokonania takiego zgłoszenia na Policję świadczenie nie przysługuje.

§39

Transport mienia

1. Jeżeli w następstwie zdarzenia assistance doszło do uszkodzeń miejsca ubezpieczenia assistance powodujących, że nie nadaje się ono do prowadzenia działalności gospodarczej, Centrum Alarmowe zorganizuje i pokryje koszty transportu mienia ubezpieczonego w celu jego zabezpieczenia, pojazdem o ładowności do 3,5 tony z miejsca ubezpieczenia assistance do najbliższej (w granicach 100 km od miejsca ubezpieczenia) przechowalni lub magazynu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub do innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazanego przez ubezpieczonego (do 100 km od miejsca ubezpieczenia assistance) w kwocie do 1000 zł na zdarzenie.
2. Ubezpieczonemu przysługuje maksymalnie 1 świadczenie polegające na transporcie mienia w rocznym okresie ubezpieczenia.

§40

Organizacja usługi usunięcia szkody

1. Na wniosek ubezpieczonego, Centrum Alarmowe zorganizuje usługę wyspecjalizowanego usługodawcy w celu usunięcia uszkodzeń wynikłych ze zdarzenia assistance.
2. Koszty dojazdu, robocizny usługodawcy oraz części zamienionych użytych w celu naprawy zaistniałych uszkodzeń ponosi ubezpieczony.

§41

Informacja o usługach i służbach

1. Na wniosek ubezpieczonego i w oparciu o ogólnodostępne bazy danych, Centrum Alarmowe udzieli następujących informacji:
 - 1) o numerach telefonów służb publicznych w związku ze szkodą zaistniałą w miejscu ubezpieczenia assistance. Centrum Alarmowe nie zastępuje służb publicznych i nie ponosi odpowiedzialności za ich działalność.
 - 2) o numerach telefonów usługodawców (hydraulik, elektryk, dekarz, szklarz, technik urządzeń grzewczych, malarz, murarz, parkieciarz, glazurnik, pomoc domowa, opiekun, prawnik, firma rekrutacyjna, specjalista AGD/RTV) działających jak najbliżej lokalizacji ubezpieczonego objętej ubezpieczeniem PTU.
 - 3) Centrum Alarmowe nie ponosi odpowiedzialności za wykonane usługi przez osoby, o których mowa w pkt. 1-2).
2. Świadczenie informacyjne o którym mowa w ust. 1 udzielane jest przez 24 godziny na dobę, przez wszystkie dni w roku.

**DZIAŁ XII
WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA**

§42

1. Postanowienia ust. 2 – 7, 9 - 16 oraz ust. 19 stosuje się do ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem w pomieszczeniu; ust. 17 ma zastosowanie do szkód powstałych na skutek kradzieży z włamaniem i rozboju w czasie transportu środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia ubezpieczonych w transporcie, natomiast ust. 18 stosuje się w ubezpieczeniu wartości pieniężnych w transporcie.
2. Przedmiot ubezpieczenia powinien znajdować się w pomieszczeniu należycie zabezpieczonym. Ściany, sufity, podłogi, dachy i piwnice tego pomieszczenia nie mogą posiadać niezabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do przedmiotu ubezpieczenia bez włamania.
3. Wszystkie drzwi prowadzące do pomieszczenia, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny posiadać opisaną niżej konstrukcję drzwi zewnętrznych oraz być wykonane z materiałów odpornych na włamanie i spełniać następujące wymogi:
 - 1) zabezpieczenie drzwi zewnętrznych, sposób osadzenia futryny, okuć i zamków winny być odpowiednie dla drzwi zewnętrznych i stanowić przeszkodę, której sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, czego dowodami będą pozostawione ślady włamania; w przypadku drzwi antywłamaniowych, posiadających stosowny atest o podwyższonej odporności na włamanie wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez uprawnioną instytucję (dotyczy to również zamków i wkładek do zamków w tych drzwiach) uważa się, iż są one wystarczającym zabezpieczeniem, niezależnie od postanowień pkt 2-4),
 - 2) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia winny być zamykane na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub na dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) zawieszane na oddzielnych skoblach; dopuszcza się zabezpieczenie pomieszczenia drzwiami wyposażonymi w jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie, który posiada stosowny atest wydany zgodnie z obowiązującymi normami przez uprawnioną instytucję,
 - 3) drzwi zewnętrzne oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuwki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie,
 - 4) drzwi dwuskrzydłowe powinny posiadać wewnętrzne rygle (górnym i dolnym) unieruchamiające jedno ze skrzydeł.
4. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone w pomieszczeniu, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, powinny być w należytym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte w sposób stanowiący przeszkodę, której sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły oraz narzędzi, czego dowodem będą pozostawione ślady włamania. Okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w pomieszczeniach znajdujących się w piwnicach, suterrenach lub na parterze, a także w pomieszczeniach znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z przybudówek, balkonów, tarasów, dachów lub drabinek pożarowych, jak również otwory na stry-

- chach i w piwnicach, z których jest przejście do dalszych pomieszczeń, powinny być ponadto na całej powierzchni zabezpieczone przeciw włamaniom osłoną mechaniczną, o której mowa w ust. 5. W przypadku szyb kuloodpornych, a także szyb wielowarstwowych (wzmocnionych) - klasy co najmniej P3, posiadających stosowne i udokumentowane certyfikaty, uważa się, iż są one wystarczającym zabezpieczeniem, niezależnie od postanowień ust. 5.
5. Za przeciw włamaniom osłony mechaniczne uznaje się kraty stałe lub ruchome, rolety i okiennice. Przeciw włamaniom osłony mechaniczne powinny być takiej konstrukcji i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia za pomocą narzędzi. Ruchome kraty, rolety i okiennice winny być zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), chyba że warunki techniczne tych osłon przewidują inny sposób ich zablokowania od wewnątrz.
 6. Jeżeli sztaby, skoble oraz inne okucia zewnętrznych zabezpieczeń otworów drzwiowych i okiennych nie są wmurowane w ściany, winny być przytwierdzone do muru od wewnątrz pomieszczenia tak, aby nie można ich było zdemontować od zewnątrz tego pomieszczenia.
 7. Jeżeli pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, połączone jest z innym lokalem, użytkowanym przez osobę trzecią, drzwiami, oknem lub innymi otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone w sposób określony w ust. 2 - 6 lub zamurowane na grubość co najmniej jednej cegły.
 8. Przy ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych stanowiących rzeczowe składniki majątku obrotowego ubezpieczającego lub rzeczy ruchome osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi lub sprzedaży komisowej, za prawidłowo zabezpieczony uważa się również plac składowy:
 - 1) będący pod stałym dozorem, opisanym w ust. 10 pkt. 1) i 2),
 - 2) trwale ogrodzony do wysokości co najmniej 1,6 m,
 - 3) zamknięty (brama wjazdowa zamknięta na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową) albo szlaban,
 - 4) należycie oświetlony sprawnymi lampami należącymi do ubezpieczającego lub przez niego konserwowanymi,
 - 5) na którym pojazdy są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich zabór bez włamania (pojazdy nie mogą mieć kluczy w stacyjkach zapłonowych, drzwi są zamknięte na zamki fabryczne),
 przy czym wszystkie powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.
 9. Pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych materiałów azurowych, a także z brezentu lub powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty itp.) nie są uważane za pomieszczenia należycie zabezpieczone z zastrzeżeniem postanowień ust. 8.
 10. Niespełnienie wymogów określonych w ust. 4 nie uprawnia PTU S.A. do odmowy lub ograniczenia odszkodowania, jeżeli:
 - 1) ustanowiono stały dozór, przy czym za dozór uważa się strzeżenie miejsca ubezpieczenia przez strażników firmy ochrony mienia, na podstawie umowy zawartej przez ubezpieczającego z tą firmą, lub
 - 2) przedmioty ubezpieczenia dozorowane są przez osobę dorosłą (dozorcę) uprawnioną do przebywania w trakcie wykonywania swoich obowiązków służbowych w miejscu ubezpieczenia, lub
 - 3) pomieszczenie z ubezpieczonymi rzeczami ruchomymi wyposażone zostało w sprawny, konserwowany i posiadający stosowny certyfikat elektroniczny system alarmujący o włamaniu w miejscu ubezpieczenia lub miejscu oddalonym, tj. w wartowni zakładu, na posterunku Policji lub w centrum alarmowym firmy ochrony mienia.
 11. W przypadkach określonych w ust. 10, PTU S.A. może pisemnie nałożyć na ubezpieczającego obowiązek oświetlenia pomieszczenia w porze nocnej pod rygorem braku ochrony ubezpieczeniowej.
 12. Klucze zapasowe i oryginalne do pomieszczeń oraz schowka do przechowywania wartości pieniężnych powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych), ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie wymienić zamki (kłódkę) na własny koszt.
 13. W przypadku zaistnienia uzasadnionych technicznie, prawnie lub konstrukcyjnie powodów uniemożliwiających zastosowanie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 2 - 9, dyrektor Oddziału PTU S.A. właściwego terytorialnie, na podstawie dokonanej oceny ryzyka ubezpieczeniowego, ustala wspólnie z ubezpieczającym w formie pisemnej indywidualne warunki zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia.
 14. Wartości pieniężne oraz dowody rejestracyjne i kluczyki do pojazdów mechanicznych będących przedmiotem ochrony ubezpieczeniowej powinny być przechowywane:
 - 1) w pomieszczeniu zabezpieczonym w sposób określony w ust. 2 - 7 oraz
 - 2) w zamkniętym i przeznaczonym do tego celu schowku (urządzeniu), posiadającym co najmniej klasę odporności na włamanie (kaseta stalowa). Klasę odporności schowka (urządzenia) na włamanie określa Załącznik nr 2 do niniejszych OWU.
 15. Schowki (urządzenia) posiadające klasę odporności na włamanie od I - do IV włącznie, muszą być trwale przymocowane do podłoża lub ściany pomieszczenia, w którym się znajdują, w sposób uniemożliwiający ich oderwanie bez użycia siły i narzędzi. Postanowienie to nie dotyczy schowków o masie własnej ponad 300kg.
 16. Dopuszcza się przechowywanie gotówki do wskazanego niższego limitu, który jest jednocześnie podlimitem odpowiedzialności PTU S.A. na jedno zdarzenie:
 - 1) w kasie fiskalnej - nie więcej, niż 2 000 zł,
 - 2) w schowku nie posiadającym klasy odporności na włamanie lub nie przymocowanym do podłoża - nie więcej, niż 4 000 zł.
 17. Mienie w transporcie powinno być zabezpieczone w następujący sposób (nie dotyczy wartości pieniężnych):
 - 1) w czasie każdego postoju środki transportu stanowiący własność lub znajdujący się w prawnym posiadaniu ubezpieczającego lub jego pracowników, którym przewożone jest ubezpieczone mienie musi być całkowicie zamknięty (dotyczy to również części ładunkowej

- o ile posiada ona zamknięcia) i zabezpieczony co najmniej na fabryczne zamki oraz posiadać włączone co najmniej jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe tj. alarm lub immobiliser lub blokadę skrzyni biegów itp.,
- 2) kierowca opuszczając pojazd winien zabrać ze sobą dokumenty związane z przewozem ubezpieczonego mienia,
- 3) ubezpieczone mienie będące przedmiotem transportu powinno być przewożone w części ładunkowej pojazdu bądź w zamkniętym bagażniku,
- 4) pojazd w razie konieczności opuszczenia go, musi być pozostawiony:
 - a) za dowodem przyjęcia na parkingu strzeżonym lub
 - b) na parkingu przy hotelu lub motelu lub
 - c) na stacji paliw lub
 - d) w miejscach załadunku i wyładunku.

przy czym wymogi dotyczące zabezpieczeń przed kradzieżą dotyczą środków transportu będących własnością ubezpieczającego lub będących w prawnym posiadaniu ubezpieczającego lub jego pracowników, a ich niespełnienie skutkuje brakiem odpowiedzialności za szkodę.

- 18. Wartości pieniężne w czasie transportu muszą pozostawać pod dozorem ubezpieczającego lub innej osoby dorosłej - za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, oraz powinny być transportowane z zachowaniem ogólnie przyjętych zasad bezpieczeństwa i należytej staranności, w szczególności dotyczących posiadania przy sobie wartości pieniężnych.
- 19. Jeżeli ubezpieczonym jest podmiot prowadzący działalność na stoisku lub w boksie w obrębie centrum handlowego, to wymogi określone w ust. 2 - 16 stosuje się do zabezpieczeń budynku centrum handlowego.

DZIAŁ XIII WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§43

Przedmioty wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) akt, dokumentów, rękopisów, danych na nośnikach wszelkiego rodzaju, o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
- 2) prototypów, wszelkich modeli, wzorów i eksponatów muzealnych lub zabytkowych, antyków, dzieł sztuki, zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych oraz przedmiotów mających wartość kolekcjonerską - o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
- 3) pojazdów mechanicznych podlegających w myśl odpowiednich przepisów obowiązkowi związanym z dopuszczeniem ich do ruchu lądowego, wodnego lub powietrznego o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A. Niniejsze wyłączenie nie dotyczy:
 - a) pojazdów nowych, ubezpieczanych jako środki obrotowe u dealerów samochodów,
 - b) pojazdów używanych, sprawnych, kompletnych i zarejestrowanych, bez widocznych uszkodzeń, ubezpieczanych jako mienie przyjęte do sprzedaży komisowej,
- 4) zwierząt, o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A. lub o ile nie wprowadzono do umowy Klauzuli Ubezpieczenia mienia dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w rolnictwie,
- 5) drzew, krzewów, roślin na pniu i wszelkich upraw, a także wszelkiego mienia (w tym wartości pieniężnych), znajdującego się w szklarniach, namiotach, inspektach, kioskach bez fundamentów oraz na straganach - o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
- 6) metali szlachetnych, platyny, złota, srebra oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych oraz pereł, a także żetonów, wszelkich kart elektronicznych, losów loteryjnych, biletów komunikacyjnych, znaków skarbowych akcyzy oraz czeków i innych papierów wartościowych zastępujących w obrocie gotówkę (nie dotyczy akcji oraz obligacji), - o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
- 7) towarów przeterminowanych, a także wycofanych z obrotu, w tym również wycofanych w wyniku reklamacji lub nie dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź nielegalnie wprowadzonych na polski obszar celny oraz mienia, którego zakup udokumentowany jest dowodem uznanym za fałszywy,
- 8) mienia, którego zakup jest potwierdzony dowodami zakupu wystawionymi przez nieistniejące w chwili ich wystawienia podmioty,
- 9) sieci elektronicznych, o ile ich wartość nie została ujęta w sumie ubezpieczenia maszyn, urządzeń i wyposażenia,
- 10) sieci elektrycznych (elektroenergetycznych),
- 11) w ubezpieczeniu środków obrotowych w czasie transportu lądowego PTU S.A. nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
 - a) towarów łatwo psujących się, określonych w załączniku nr 3 do niniejszych OWU - o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
 - b) towarów niebezpiecznych, określonych między innymi w Umowie Europejskiej dotyczącej przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - (Dz. U. z 1999 r. Nr 30, poz. 287 z późn. zm.), o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
 - c) żetonów, wszelkich kart elektronicznych, losów loteryjnych, biletów komunikacyjnych, znaków skarbowych akcyzy, o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
 - d) mienia przewożonego w ramach handlu obwoźnego (przenośnego), przez który rozumie się sprzedaż towarów przewożonych miejsca na miejsce, prowadzoną ze środka transportu - o ile nie uzgodniono inaczej za zgodą Centrali PTU S.A.,
 - e) przesyłek pocztowych,
 - f) przesyłek przewożonych przez podmioty wykonujące działalność kurierską,
- 12) w ubezpieczeniu budynków, budowli i nakładów inwestycyjnych PTU S.A. nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową szklarni, namiotów, inspektów, kiosków bez fundamentów oraz straganów,
- 13) wartości pieniężnych przewożonych jako przesyłki kurierskie lub pocztowe, a także przewożonych w związku z prowadzeniem handlu obwoźnego (pre-

nośnego),

- 14) w ubezpieczeniu szyb ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje: szklanych i kamiennych wykładzin podłogowych, szyb i przedmiotów szklanych uszkodzonych w momencie obejmowania ich ochroną ubezpieczeniową, szyb we wszelkich pojazdach, szkła stanowiącego osprzęt urządzeń technicznych i osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji.

§44

Ryzyka wyłączone z zakresu ubezpieczenia

PTU S.A. nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczonego lub osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 2) powstałe w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, stanem wojennym, zamieszkami społecznymi, strajkami, lokautami, sabotażem, działaniem energii jądrowej lub skażeniem radioaktywnym,
- 3) polegające na braku wagi lub objętości w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego bądź naturalnego zużycia lub jego naturalnych właściwości,
- 4) powstałe w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez odpowiednie władze lub organy państwa,
- 5) w mieniu przeznaczonym do kasacji albo sprzedaży na złom lub w celu uzyskania innych surowców wtórnych bądź w budynkach, budowlach i lokalach przeznaczonych do rozbiórki oraz w znajdującym się w nich mieniu,
- 6) w budynkach, budowlach lub lokalach wzniesionych lub eksploatowanych bez wymaganych pozwoleń oraz w znajdującym się w nich mieniu,
- 7) będące następstwem aktu terroru o ile nie uzgodniono inaczej,
- 8) w mieniu składowanym na wolnym powietrzu lub składowanym w inny sposób niezgodny z wymaganiami producenta lub dostawcy chyba, że producent lub dostawca dopuszcza ten sposób składowania lub taki sposób składowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
- 9) w mieniu zamontowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób zamontowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
- 10) spowodowane działaniem prądu elektrycznego, jeżeli nie podłączono urządzenia zasilanego prądem elektrycznym do instalacji elektrycznej z uziemieniem, a producent zaleca uziemienie tego urządzenia,
- 11) elektryczne w sprzęcie elektronicznym, jeżeli sprzęt ten w chwili powstania szkody nie był podłączony do urządzenia stabilizującego napięcie robocze (użytkowe) UPS lub listwy przeciwprzebiegiowej z bezpiecznikiem, o ile producent (dostawca) zaleca podłączenie tego sprzętu do takich urządzeń,
- 12) spowodowane wybuchem wywołanym przez ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych związanych z charakterem prowadzonej działalności gospodarczej,
- 13) powstałe w ubezpieczonym mieniu w związku z przebudową, remontem, naprawą lub rozruchem urządzeń technologicznych lub instalacji użytkowych lub w związku z robotami budowlanymi, tj. w czasie budowy, przebudowy, montażu, remontu lub rozbiórki, o ile nie uzgodniono inaczej,
- 14) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiem lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka,
- 15) za które odpowiedzialność jest regulowana w prawie górnictwym i geologicznym,
- 16) spowodowane przez jakiegokolwiek opady atmosferyczne, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan dachu bądź niezabezpieczone lub nieprawidłowo zabezpieczone otwory dachowe albo inne elementy składowe budynku, budowli lub lokalu; wyłączenie to nie ma zastosowania, jeżeli do obowiązków ubezpieczającego nie należy dbanie o stan techniczny obiektów będących przedmiotem najmu oraz jeśli do dnia powstania szkody ubezpieczający nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub o nich wiedział i posiada pisemne dowody występowania do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,
- 17) w środkach obrotowych – spowodowane powodzią lub zamoczeniem z kierunku podłogi w przypadku składowania mienia niżej niż 10 cm nad podłogą znajdującą się poniżej poziomu gruntu, chyba że wysokość składowania nie miała wpływu na powstanie lub rozmiar szkody,
- 18) polegające na systematycznym zawilgacaniu przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, technologicznych lub centralnego ogrzewania, a także ciągłego i samoistnego przenikania wód gruntowych, zagrzybienia lub przemarzania ścian,
- 19) powstałe wskutek systematycznego oddziaływania dymu, sadzy lub temperatury,
- 20) powstałe wskutek powodzi lub osuwania się ziemi, w mieniu znajdującym się na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, tj. na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub strefie przepływów wezbrań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- 21) wynikłe z kradzieży z włamaniem, jeżeli nie spełniono wymogów zabezpieczenia mienia na drodze wejścia sprawców włamania o których mowa w §42 ust. 2 – 16 niniejszych OWU, oraz dotyczących zabezpieczeń pomieszczenia znajdujących się na drodze wyjścia sprawców z tego pomieszczenia, a także wymogu określonego w §42 ust. 17 niniejszych OWU, jeżeli szkoda jest następstwem rozboju w transporcie,
- 22) powstałe po upływie 30 dni od chwili zamknięcia pomieszczenia, w którym znajduje się ubezpieczone mienie i zaprzestania użytkowania tego pomieszczenia w tym okresie, chyba że PTU S.A. zostało o tym fakcie powiadomione na piśmie i pisemnie potwierdziło ochronę ubezpieczeniową,
- 23) w ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów od stłuczenia:
 - a) nie przekraczające kwoty 100 zł,
 - b) powstałe przy wymianie, montażu lub demon-

- tażu przedmiotu ubezpieczenia, a także w czasie prowadzonych prac konserwacyjnych, naprawczych, remontowych budynku, budowli lub lokalu,
- c) będące następstwem złego montażu lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
 - d) polegające na zadrapaniu, porysowaniu, poplamieniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni przedmiotu ubezpieczenia,
 - e) będące następstwem niewłaściwego działania neonów,
- 24) powstałe w czasie transportu w wyniku niewłaściwego załadowania lub niedostatecznego opakowania bądź użycia środka transportu nieprzystosowanego do przewozu tego rodzaju mienia,
 - 25) powstałe wskutek wypadku środka transportu należącego do ubezpieczającego lub używanego przez niego na podstawie umowy najmu, jeżeli przyczyną wypadku był zły stan techniczny tego środka transportu bądź stan nietrzeźwości kierowcy lub jego odurzenia narkotykami lub lekami psychotropowymi,
 - 26) powstałe podczas transportu i stwierdzone po wydaniu przesyłki przez przewoźnika (tzw. szkody ukryte w rozumieniu art. 74 ust. 3 i następnych Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe),
 - 27) powstałe w wartościach pieniężnych w transporcie, jeżeli nie dochowano wymogów zabezpieczenia wartości pieniężnych w czasie transportu, o których mowa w §42 ust. 18 niniejszych OWU,
 - 28) w ubezpieczeniu dodatkowych kosztów działalności:
 - a) związane z brakiem środków finansowych na odtworzenie mienia dotkniętego szkodą w mieniu,
 - b) związane z decyzją właściwych organów państwowych lub samorządowych, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności gospodarczej,
 - c) związane z innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odtworzenia zniszczonego lub uszkodzonego mienia,
 - d) związane z zakupem mienia, w tym z transportem i innymi pracami z tym związanymi,
 - e) nie związane bezpośrednio z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością gospodarczą, np. z tytułu operacji giełdowych, dokonanych inwestycji lub handlu nieruchomościami.
- na świadczeniu usługi ochrony mienia,
- 5) wynikłe z prowadzenia działalności polegającej na świadczeniu usług związanych z utrzymaniem czystości, w szczególności z odśnieżaniem i zimowym utrzymaniem dróg,
 - 6) wyrządzone przez osobę fizyczną w życiu prywatnym,
 - 7) powstałe w związku z organizowaniem imprez masowych w rozumieniu Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, wraz z aktami wykonawczymi,
 - 8) powodujące roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia,
 - 9) wyrządzone przez ubezpieczonego osobom bliskim (małżonek, konkubina, konkubent, dzieci, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowie, ojczym, macocha, pasierbowie, przysposabiający, przysposobiony, opiekunowie posiadający tytuł prawny, osoby pozostające pod opieką), wspólnikom, osobom bliskim wspólników lub innym niż wymienione osobom, za które ubezpieczony ponosi odpowiedzialność,
 - 10) wyrządzone po spożyciu alkoholu lub po użyciu narkotyków, środków psychotropowych lub innych środków odurzających,
 - 11) wynikające z przyjęcia odpowiedzialności cywilnej innej osoby albo rozszerzenia własnej odpowiedzialności cywilnej ponad ustawową odpowiedzialność uregulowaną przepisami obowiązującego prawa,
 - 12) związane z naruszeniem dóbr osobistych, praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw, a także zasad uczciwej konkurencji,
 - 13) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywnien sądowych lub administracyjnych, a także kwot wynikających z umów cywilnoprawnych, w tym zadatków, kar umownych, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków publicznych lub opłat manipulacyjnych,
 - 14) nie będące szkodami rzeczowymi ani szkodami na osobie, powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
 - 15) wynikające z roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania oraz roszczeń o wykonanie zastępcze, jak również roszczeń wynikających z przepisów o rękojmi, niezgodności gwarancji jakości oraz odpowiedzialności za niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową przy sprzedaży konsumenckiej i gwarancji jakości,
 - 16) będące czystymi stratami finansowymi, tj. stratami poniesionymi przez poszkodowanych nie wynikającymi ze szkody na osobie ani szkody w mieniu, w tym wynikające z przekroczenia terminów realizacji umów oraz z obowiązku zwrotu kontrahentom wszelkich środków finansowych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
 - 17) powstałe wskutek wycofania produktu z rynku lub polegające na jego wycofaniu,
 - 18) związane z prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności bez wymaganych uprawnień, zezwoleń lub kwalifikacji,
 - 19) wynikające z przeniesienia choroby zakaźnej (za wy-

§45

**Wyłączenia odpowiedzialności
w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej**

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:

- 1) związane z prowadzeniem rodzajów działalności objętych systemem ubezpieczeń obowiązkowych,
- 2) związane z posiadaniem lub użytkowaniem statków, pojazdów szynowych, urządzeń i statków latających lub pływających,
- 3) związane z działalnością podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, a także z działalnością farmaceutyczną (producenci leków) i weterynaryjną,
- 4) wynikłe z prowadzenia działalności polegającej

- na świadczeniu usługi ochrony mienia,
- 5) wynikłe z prowadzenia działalności polegającej na świadczeniu usług związanych z utrzymaniem czystości, w szczególności z odśnieżaniem i zimowym utrzymaniem dróg,
- 6) wyrządzone przez osobę fizyczną w życiu prywatnym,
- 7) powstałe w związku z organizowaniem imprez masowych w rozumieniu Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, wraz z aktami wykonawczymi,
- 8) powodujące roszczenia pomiędzy osobami objętymi ubezpieczeniem na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia,
- 9) wyrządzone przez ubezpieczonego osobom bliskim (małżonek, konkubina, konkubent, dzieci, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki, teściowie, zięciowie, synowie, ojczym, macocha, pasierbowie, przysposabiający, przysposobiony, opiekunowie posiadający tytuł prawny, osoby pozostające pod opieką), wspólnikom, osobom bliskim wspólników lub innym niż wymienione osobom, za które ubezpieczony ponosi odpowiedzialność,
- 10) wyrządzone po spożyciu alkoholu lub po użyciu narkotyków, środków psychotropowych lub innych środków odurzających,
- 11) wynikające z przyjęcia odpowiedzialności cywilnej innej osoby albo rozszerzenia własnej odpowiedzialności cywilnej ponad ustawową odpowiedzialność uregulowaną przepisami obowiązującego prawa,
- 12) związane z naruszeniem dóbr osobistych, praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw, a także zasad uczciwej konkurencji,
- 13) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywnien sądowych lub administracyjnych, a także kwot wynikających z umów cywilnoprawnych, w tym zadatków, kar umownych, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków publicznych lub opłat manipulacyjnych,
- 14) nie będące szkodami rzeczowymi ani szkodami na osobie, powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
- 15) wynikające z roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania oraz roszczeń o wykonanie zastępcze, jak również roszczeń wynikających z przepisów o rękojmi, niezgodności gwarancji jakości oraz odpowiedzialności za niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową przy sprzedaży konsumenckiej i gwarancji jakości,
- 16) będące czystymi stratami finansowymi, tj. stratami poniesionymi przez poszkodowanych nie wynikającymi ze szkody na osobie ani szkody w mieniu, w tym wynikające z przekroczenia terminów realizacji umów oraz z obowiązku zwrotu kontrahentom wszelkich środków finansowych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
- 17) powstałe wskutek wycofania produktu z rynku lub polegające na jego wycofaniu,
- 18) związane z prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności bez wymaganych uprawnień, zezwoleń lub kwalifikacji,
- 19) wynikające z przeniesienia choroby zakaźnej (za wy-

- jątkiem zatruc pokarmowych), z uszkodzenia kodu genetycznego albo wskutek użycia hormonalnych środków antykoncepcyjnych,
- 20) powstałe w związku z niedostarczeniem energii lub dostarczeniem energii o niewłaściwych parametrach,
 - 21) powstałe w związku ze zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą dokumentów,
 - 22) powstałe w związku ze zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą wartości pieniężnych i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę, a także złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, półszlachetnych, pereł oraz platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z tych metali, a także wszelkich kart elektronicznych, w tym kart wydawanych przez instytucje finansowe,
 - 23) powstałe w związku ze zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą zbiorów, kolekcji lub dzieł sztuki,
 - 24) wyrządzone przez powolne działanie temperatury, gazów, pary, wód odpływowych, wilgoci, pyłu, sadzy, dymu, wyciekania, wstrząsów, hałasu, a także przez tworzenie się grzyba, zapadnięcie się terenu lub obsunięcie się ziemi, za które odpowiedzialność ponosi ubezpieczony,
 - 25) spowodowane zalaniem wskutek nieszczelności pokrycia dachowego, okien, świetlików lub innych otworów zewnętrznych, jeżeli szkoda była wynikiem złego stanu technicznego dachu, braku remontów lub zabiegów konserwacyjnych bądź niezabezpieczenia lub nieprawidłowego zabezpieczenia otworów dachowych albo innych otworów budynku, o ile dbałość o stan dachu i zamykanie ww. otworów były obowiązkiem ubezpieczonego,
 - 26) wyrządzone przez azbest, formaldehyd, wyroby tytoniowe, produkty krwiopochodne, a także materiały promieniotwórcze,
 - 27) związane ze składowaniem, wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, wykorzystaniem, handlem lub transportem materiałów wybuchowych, pirotechnicznych lub amunicji,
 - 28) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie przepisów prawa górniczego lub geologicznego,
 - 29) w działalności budowlanej i montażowej dodatkowo:
 - a) wynikające z nieprzestrzegania przepisów techniczno - budowlanych, BHP, przeciwpożarowych oraz z wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczną, jeżeli przyczyny te były wynikiem winy umyślnej,
 - b) wyrządzone przez osoby nie posiadające stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania robót objętych zakresem ubezpieczenia,
 - c) spowodowane przekroczeniem parametrów sprzętu i urządzeń wykorzystywanych przez ubezpieczonego, albo niedochowaniem terminów przeglądów technicznych,
 - d) związane z użyciem wyrobów budowlanych nie dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub nie dopuszczonych do jednostkowego stosowania w obiekcie budowlanym,
 - e) wynikające z opóźnienia w usunięciu awarii,
 - f) w przewodach, kablach lub rurach i innych obiektach podziemnych oraz związanych z tym jakichkolwiek strat następczych, chyba że przed rozpoczęciem robót ubezpieczony uzyskał u kompetentnych władz informacje oraz zgromadził stosowne dokumenty o położeniu tych obiektów pod ziemią,
 - g) związane z utratą, zniszczeniem lub zaginięciem dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej powierzonej ubezpieczonemu w związku z wykonywanymi robotami.

§46

Warunkowe wyłączenia odpowiedzialności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej

Jeżeli nie uzgodniono inaczej poprzez włączenie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej klauzul, o których mowa w §33 niniejszych OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:

- 1) wyrządzonych poza terytorium Unii Europejskiej,
- 2) w nieruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze,
- 3) w ruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze,
- 4) będących następstwem wypadków przy pracy,
- 5) wyrządzonych w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych,
- 6) powstałych w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania,
- 7) związanych z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego,
- 8) wyrządzonych przez produkt,
- 9) powstałych po wykonaniu pracy lub usługi wynikłych z nienależytego wykonania zobowiązania,
- 10) wyrządzonych przez podwykonawców ubezpieczonego,
- 11) w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi,
- 12) w mieniu znajdującym się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą ubezpieczonego,
- 13) w działalności hotelarskiej, agroturystycznej i gastronomicznej – w mieniu wniesionym przez gości,
- 14) z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania w ramach prowadzonej działalności przewozowej (odpowiedzialność cywilna przewoźnika),
- 15) w działalności budowlano - montażowej: wyrządzonych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych.

§47

Wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej w zakresie assistance

1. Niezależnie od postanowień § 43 i 44, PTU S.A. nie ponosi odpowiedzialności i jest zwolnione z obowiązku zwrotu wszelkich kosztów poniesionych bez ich uprzedniego uzgodnienia i zaakceptowania przez Centrum Alarmowe, nawet jeśli poniesione koszty mieszczą się w granicach i sumach ubezpieczenia określonych w niniejszych

OWU, a zdarzenia których one dotyczą są objęte ochroną ubezpieczeniową.

2. PTU S.A. i Centrum Alarmowe nie ponoszą odpowiedzialności za niewykonanie lub opóźnienie w wykonaniu usługi assistance określonej w niniejszych OWU, jeśli opóźnienie lub niemożliwość wykonania świadczeń spowodowane są strajkami, niepokojami społecznymi, zamieszkami, atakami terroru, sabotażu, wojną (również domową), skutkami promieniowania radioaktywnego, siłą wyższą, anomaliami pogodowymi lub nagłym mrozem, a także ograniczeniami w poruszaniu się wprowadzonych decyzjami władz administracyjnych, mogącymi powodować niedyspozycyjność usługodawców realizujących dane świadczenia.
3. Ubezpieczeniem w zakresie assistance nie jest objęte uszkodzenie, zniszczenie lub utrata mienia znajdującego się w miejscu ubezpieczenia.
4. Z zakresu odpowiedzialności PTU S.A. i Centrum Alarmowego wyłączone są:
 - 1) usługi związane z uszkodzeniami, za których naprawę odpowiadają wyłącznie właściwe służby administracyjne lub właściwe służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno - kanalizacyjnego czy gazowego, w tym awarie:
 - a) pionów instalacji ciepłej i zimnej wody,
 - b) pionów kanalizacyjnych,
 - c) instalacji gazowej,
 - d) przyłączy do budynku,
 - 2) usługi elektryka lub technika urządzeń ogrzewniczych związane z uszkodzeniami żarówek, przedłużaczy itp.,
 - 3) usługi związane z konserwacją urządzeń oraz stałych elementów lokalu lub budynku,
 - 4) usługi związane z naprawą uszkodzeń, które pojawiły się przed momentem zaistnienia zdarzenia assistance objętego ochroną.

DZIAŁ XIV POSTANOWIENIA WSPÓLNE DO WSZYSTKICH DZIAŁÓW

UMOWA UBEZPIECZENIA

§48

Zawarcie, zmiany i rozwiązywanie umowy

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek ubezpieczającego, który stanowi jej integralną część. Wniosek o ubezpieczenie powinien zawierać co najmniej następujące informacje:
 - 1) okres ubezpieczenia,
 - 2) nazwę, siedzibę i REGON lub PESEL ubezpieczającego, a także takie dane dotyczące osoby, na której rzecz ma być zawarta umowa ubezpieczenia o ile jest to umowa na cudzy rachunek,
 - 3) miejsce ubezpieczenia,
 - 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w miejscu ubezpieczenia,
 - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
 - 6) wnioskowane sumy ubezpieczenia i limity odpowie-

działności z podaniem rodzajów wartości stanowiących podstawę ich ustalenia,

- 7) dotychczasowy przebieg ubezpieczeń za ostatnie 3 lata (liczba, przyczyny i wielkość szkód, z podziałem na poszczególne lata, nazwa zakładu ubezpieczeń).
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, oznaczony precyzyjnie w umowie ubezpieczenia.
3. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej lub co innego nie wynika z przepisów prawa, umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
4. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, odpowiedzialność PTU S.A. rozpoczyna się od dnia oznaczonego w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia i zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaceniu składki za okres, w jakim PTU S.A. udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
6. Umowa ubezpieczenia zawarta na czas określony może być wypowiedziana przez PTU S.A. ze skutkiem natychmiastowym w przypadkach wskazanych w przepisach powszechnie obowiązujących, a także w razie:
 - 1) popełnienia przez ubezpieczającego przestępstwa, pozostającego w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia,
 - 2) utraty przez ubezpieczonego uprawnień do wykonywania działalności objętej ubezpieczeniem, wykreślenia z ewidencji lub rejestru działalności gospodarczej w czasie trwania umowy ubezpieczenia,
 - 3) niewyrażenia przez ubezpieczonego zgody na dokonanie lustracji w miejscu ubezpieczenia lub utrudnienia dokonania tej lustracji.
7. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta,
 - 2) w razie jej wypowiedzenia w trybach określonych w ust. 6 a także §51 ust. 5 i ust. 8 niniejszych OWU,
 - 3) z chwilą przejścia własności przedmiotu ubezpieczenia na nowego właściciela, chyba że przeniesienie własności nastąpiło w sytuacji, o której mowa w §50 ust. 2 – 4 niniejszych OWU,
 - 4) z chwilą ustania odpowiedzialności PTU S.A.

§49

Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
2. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, osoba, na której rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia (ubezpieczony), powinna być określona w umowie ubezpieczenia.
3. Na pisemne żądanie ubezpieczonego, PTU S.A. w terminie 14 dni od daty otrzymania żądania udzieli mu informacji o postanowieniach umowy ubezpieczenia zawartej na jego rachunek oraz postanowieniach OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

§50

Zbycie przedmiotu ubezpieczenia

1. Postanowienia niniejszego paragrafu stosuje się wyłącznie w odniesieniu do tych Działów OWU, gdzie przedmiotem ubezpieczenia jest mienie należące do ubezpieczonego w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
2. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia na podstawie zgodnego oświadczenia zbywcy i nabywcy, pod warunkiem uzyskania zgody PTU S.A.
3. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy.
4. Zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
5. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
6. Zasad określonych w ust. 2 – 5 nie stosuje się przy przeniesieniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia wypadku przewidzianego w umowie.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§51

Zapłata, zmiana i zwrot składki

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PTU S.A.
2. Wysokość składki określa się w umowie ubezpieczenia, na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia lub zmiany umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem indywidualnej oceny ryzyka.
3. Termin zapłaty składki określa się w umowie ubezpieczenia.
4. Składka może być rozłożona na raty. Wysokość oraz terminy zapłaty pierwszej i kolejnych rat określa się w umowie ubezpieczenia.
5. Jeżeli PTU S.A. ponosi odpowiedzialność przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, PTU S.A. może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia, umowa wygasa z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
6. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki spowoduje ustanie odpowiedzialności PTU S.A. po upływie 7 dni od daty otrzymania przez ubezpieczającego pisemnego wezwania do zapłaty raty składki i braku zapłaty w tym terminie.
7. Jeżeli zapłata dokonywana jest przelewem bankowym lub przekazem pocztowym, za zapłatę uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty na rachunek PTU S.A. w banku lub w urzędzie pocztowym pod warunkiem, że na rachunku ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W przeciwnym razie, za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku PTU S.A. pełną kwotą wyma-

ganej składki lub jej raty.

8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona umowy ubezpieczenia może w terminie 14 dni od daty otrzymania żądania wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
9. W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§52

Wysokość składki

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej jest zależna od:
 - 1) sum ubezpieczenia,
 - 2) stawki taryfowej,
 - 3) okresu ubezpieczenia,
 - 4) zastosowanych zniżek i zwyżek,
 - 5) w przypadku włączenia Klauzuli ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – dodatkowo od liczby ubezpieczonych osób.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY UBEZPIECZENIA

§53

Obowiązki umowne PTU S.A.

1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PTU S.A. doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, PTU S.A. obowiązane jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu tego dokumentu, wyznaczając mu 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
2. W przypadku braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
3. PTU S.A. jest obowiązane przedstawić ubezpieczającemu różnicę pomiędzy treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
4. W razie niedopełnienia obowiązku wynikającego z ust. 3, PTU S.A. nie może powołać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego.
5. Postanowień ust. 1 i 2 nie stosuje się do umów zawieranych w drodze negocjacji.

§54

Obowiązki umowne (powinności) ubezpieczającego

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PTU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które PTU S.A. zapytywało w formularzu oferty (wniosku) albo w innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PTU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczający jest obowiązany pisemnie zawiadamiać PTU S.A. o wszelkich zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. PTU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 lub ust. 2 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczający obowiązany jest do przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności:
 - 1) przepisów prawa budowlanego,
 - 2) o ochronie przeciwpożarowej,
 - 3) dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 4) zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczający jest obowiązany do:
 - 1) podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się szkody.
 - 2) konserwacji i dbałości o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz stosowania w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń narażonych na jego działanie, o ile należało to do obowiązków ubezpieczającego,
 - 3) przestrzegania postanowień §42 dotyczących zabezpieczenia mienia.
6. Ubezpieczający jest obowiązany bez wezwania poinformować PTU S.A. o zawarciu z innym ubezpieczycielem umowy ubezpieczenia dotyczącej tego samego przedmiotu w tym samym czasie i od tego samego ryzyka.
7. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 1, 2, 4, 5, 6 i §56 ust 4 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
8. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, niewymienione w ust. 7 postanowienia dotyczące ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

9. Ubezpieczony jest obowiązany do pisemnego niezwłocznego poinformowania PTU S.A. o zmianie adresu do korespondencji.
10. W przypadku niewykonania obowiązku, wynikającego z ust. 9 wszelkie pisemne zawiadomienia, przesyłane przez PTU S.A. na ostatni adres, wywierają skutki prawne od chwili, w której doszłyby do niego, gdyby nie zmienił adresu.
11. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 4 i 5, PTU S.A. odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie, przebieg lub rozmiar szkody.

§55

1. Kiedy ubezpieczonym jest podmiot gospodarczy rozliczający się według zryczałtowanego podatku od przychodów, to jest on obowiązany:
 - 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych:
 - a) do przeprowadzania inwentaryzacji zgodnie przepisami w tym zakresie oraz przechowywania arkuszy inwentaryzacyjnych,
 - b) do przechowywania dowodów zakupu,
 - c) do ewidencjonowania przychodów przy czym z wymogu tego można zrezygnować, jeżeli ubezpieczony jest podatnikiem podatku VAT i prowadzi stosownie do tego ewidencję,
 - 2) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia:
 - a) do posiadania wykazu środków trwałych,
 - b) do posiadania dowodów zakupu w postaci faktur wystawionych na ubezpieczony pomiot (nazwa i adres zgodnie z wpisem do ewidencji),
 - c) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących niskocenne składniki majątku: do posiadania dowodów zakupu w postaci faktur wystawionych na ubezpieczony pomiot (nazwa i adres zgodnie z wpisem do ewidencji).
2. W przypadku braku któregośkolwiek z wyżej wymienionych dokumentów PTU S.A. może odmówić lub zmniejszyć odszkodowanie w takim stopniu, w jakim brak tych dokumentów ma wpływ na możliwość ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody.

§56

Obowiązki ubezpieczającego po zajściu wypadku

1. W razie zajścia zdarzenia mogącego powodować powstanie odpowiedzialności PTU S.A. za powstałą szkodę, ubezpieczający obowiązany jest do:
 - 1) użycia dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - 2) niezwłocznego powiadomienia straży pożarnej, policji lub innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych służb w miejscu jej powstania,
 - 3) niezwłocznego pisemnego zawiadomienia o wypadku PTU S.A., z podaniem przyczyny, przedmiotu i zakresu szkody, okoliczności powstania oraz szacunkowej jej wartości,

- 4) udzielenia przedstawicielom PTU S.A. wszelkich wyjaśnień, a także przekazania dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania i rozmiarów szkody,
 - 5) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi PTU S.A. w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli PTU S.A. nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej pisemnego zgłoszenia do PTU S.A.
 - 6) niezwłocznego powiadomienia o każdej szkodzie administratora zarządzającego obiektem, w celu spisania protokołu określającego okoliczności i rozmiar szkody z wyjątkiem sytuacji, kiedy ubezpieczający będący właścicielem lub współwłaścicielem obiektu pełni osobiście obowiązki administratora.
2. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, ubezpieczający jest zobowiązany do podania PTU S.A. wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób oraz zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec nich.
 3. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęto postępowanie karne, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić pisemnie o tym PTU S.A., chociażby zgłosił już PTU S.A. fakt zaistnienia szkody.
 4. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do PTU S.A. postanowienie o umorzeniu dochodzenia / śledztwa wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku sądowego w terminie umożliwiającym PTU S.A. zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania, a w szczególności wniesienia środka odwoławczego.
 5. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1), PTU S.A. jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
 6. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa naruszył obowiązki określone w ust. 1 pkt 2 - 6) lub ust. 2, to PTU S.A. może zmniejszyć świadczenie w takim stopniu, w jakim przyczyniło się to do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie jej okoliczności lub rozmiaru.
 7. Jeżeli zdarzenie, w wyniku którego powstała szkoda jest objęte ochroną przez innego ubezpieczyciela, to ubezpieczający jest obowiązany do niezwłocznego pisemnego poinformowania tego ubezpieczyciela o powstaniu szkody (z potwierdzeniem przyjęcia tej wiadomości) oraz do zawiadomienia PTU S.A. o przekazaniu takiej informacji przez dostarczenie kopii pisma.
 8. PTU S.A. nie może przeciwko uprawnionemu do odszkodowania podnieść zarzutu naruszenia obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego lub ubezpiezonego, jeżeli takie naruszenie nastąpiło po zajściu wypadku ubezpieczeniowego.
 9. W przypadku zaistnienia zdarzenia assistance lub awarii instalacji, ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 12 godzin od powzięcia wiedzy o zaistnieniu zdarzenia assistance lub awarii instalacji, skontaktować się z Centrum Alarmowym czynnym całą dobę,
 - 2) podać wszelkie dostępne informacje potrzebne do udzielenia należytej pomocy z zakresu świadczeń assistance, a w szczególności:
 - a) dane ubezpiezonego,
 - b) numer polisy,
 - c) adres miejsca ubezpieczenia assistance oraz telefon kontaktowy
 - d) rodzaj wymaganej pomocy,
 - 3) postępować zgodnie z dyspozycjami Centrum Alarmowego,
 - 4) zapobiec w miarę możliwości zwiększeniu szkody.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§57

Postępowanie wyjaśniające

1. Pisemne zawiadomienie o szkodzie ubezpieczający, poszkodowany lub uprawniony z umowy ubezpieczenia składa w najbliższej jednostce terenowej PTU S.A., posiadającej status Oddziału lub Filii.
2. Do zgłoszenia szkody ubezpieczający obowiązany jest dołączyć następujące dokumenty:
 - 1) wypełniony formularz zgłoszenia szkody na druku obowiązującym w PTU S.A.,
 - 2) opis okoliczności zdarzenia oraz stwierdzonych szkód,
 - 3) kosztorys lub faktury napraw albo zakupu uszkodzonego lub zniszczonego mienia.
3. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie, PTU S.A. w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia informuje o tym ubezpieczającego (jeżeli nie jest on osobą występującą z zawiadomieniem) oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia jej stanu faktycznego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także pisemnie lub drogą elektroniczną informuje ubezpieczającego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.
4. W przypadku uzyskania przez PTU S.A. nowych informacji, mających związek z ustaleniem zasadności zgłaszanych roszczeń lub wysokością odszkodowania, PTU S.A. pisemnie lub drogą elektroniczną, poinformuje ubezpieczającego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, jakie dodatkowe dokumenty są niezbędne do ustalenia odszkodowania.

§58

Ustalenie wysokości szkody

– postanowienia wspólne dla wszystkich działów

1. Przy ustalaniu rozmiaru szkody we wszystkich działach z wyjątkiem działu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu ist-

- niejącego przed szkodą.
2. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.

§59

**Ustalenie wysokości odszkodowania
– postanowienia wspólne dla wszystkich działów**

1. W granicach sum ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności określonych w poszczególnych działach niniejszych OWU, odszkodowanie obejmuje:
 - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z postanowieniami poszczególnych działów OWU dotyczącymi obliczenia rozmiaru szkody, w tym szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w czasie akcji ratowniczej, prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania dostępnych ubezpieczającemu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne, przy czym jeżeli koszty te dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nie ubezpieczonego, to koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wartości.
2. Odszkodowanie obejmuje udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie w wysokości nie wyższej, niż 5% wartości szkody na każde zdarzenie, ponad sumę ubezpieczenia.
3. Od wyliczonego odszkodowania potrąca się wartość pozostałości mienia po szkodzie, które może być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
4. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
5. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 4 uzgodniono, że suma wypłacona z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczający może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§60

Franszyzy redukcyjne

1. Jeżeli do umowy ubezpieczenia wprowadzono franszyzy redukcyjne, to ustalone odszkodowanie w każdym z działów OWU z osobna pomniejsza się o kwoty:

- 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych:
 - a) 400 zł, jeżeli szkoda powstała w czasie transportu,
 - b) 200 zł dla wszystkich pozostałych szkód,
 - 2) w ubezpieczeniu maszyn, urządzeń i wyposażenia:
 - a) 400 zł dla szkód podczas transportu,
 - b) 200 zł dla wszystkich pozostałych szkód,
 - 3) w ubezpieczeniu budynków, budowli, lokali i nakładów inwestycyjnych: 200 zł,
 - 4) w ubezpieczeniu mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi: 200 zł,
 - 5) w ubezpieczeniu wartości pieniężnych: 200 zł,
 - 6) w ubezpieczeniu mienia pracowniczego nie stosuje się franszyzy redukcyjnej,
 - 7) w ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów szklanych nie stosuje się franszyzy redukcyjnej,
 - 8) w ubezpieczeniu dodatkowych kosztów działalności: 200 zł.
2. Jeżeli do umowy ubezpieczenia wprowadzono franszyzy redukcyjne, to w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej ustalone odszkodowanie pomniejsza się o kwotę 200 zł za każdą szkodę w mieniu, przy czym dotyczy to również wszelkich rozszerzeń odpowiedzialności zgodnie z klauzulami dodatkowymi, o ile zapisy klauzul nie stanowią inaczej.
 3. W przypadku działalności budowlanej i montażowej franszyza redukcyjna na każdą szkodę w mieniu w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej wynosi:
 - 1) dla szkód w instalacjach podziemnych, w szczególności światłowodowych, elektrycznych, gazowych, telekomunikacyjnych, wodnych i kanalizacyjnych: 10% wartości szkody, min. 500 zł,
 - 2) dla wszelkich pozostałych szkód w mieniu: 500 zł.
 4. Franszyza redukcyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej dla działalności budowlanej i montażowej nie może być zniesiona.
 5. W klauzulach dodatkowych określono dodatkowe franszyzy dotyczące rozszerzeń zakresu ochrony, o których mowa w tych klauzulach.

§61

Wypłata odszkodowania

1. PTU S.A. wypłata odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku postępowania wyjaśniającego przebieg zdarzenia oraz zasadność roszczeń, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. PTU S.A. jest obowiązane spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PTU S.A. albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
4. Bezsporną część odszkodowania PTU S.A. jest obowiązane spełnić w terminie przewidzianym w ust. 2.
5. W ubezpieczeniu w systemie na sumy stałe wypłata odszkodowania nie pomniejsza sumy ubezpieczenia, z wyjątkiem szkody całkowitej.

6. W ubezpieczeniu w systemie na pierwsze ryzyko oraz w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej każda wypłata odszkodowania pomniejsza limit odpowiedzialności (sumę gwarancyjną) o wypłaconą kwotę, jednak limit (suma gwarancyjna) może być na wniosek ubezpieczającego przywrócony do pierwotnej wysokości za zapłatą składki uzupełniającej, naliczonej według przyjętej stawki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§62

Regres ubezpieczeniowy

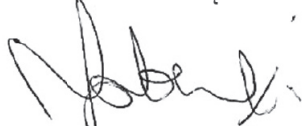
1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PTU S.A., roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PTU S.A. do wysokości zapłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli PTU S.A. pokryło tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PTU S.A.
3. Nie przechodzą na PTU S.A. roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

§63

Inne postanowienia, rozpatrywanie skarg i wniosków

1. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, ubezpieczony upoważnia PTU S.A. do wglądu do ksiąg i dokumentów ubezpieczonego związanych z realizacją umowy ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii, a także upoważnia do dokonania lustracji miejsca prowadzenia działalności, w terminie uzgodnionym z ubezpieczonym.
2. Wszelkie skargi, wnioski i zażalenia zgłaszane przez ubezpieczającego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, rozpatrywane są przez Dyrektora Oddziału PTU S.A. likwidującego szkodę w terminie 14 dni od dnia otrzymania skargi, wniosku lub zażalenia.

Prezes Zarządu

Olgierd Jatelnicki

3. Jeżeli ubezpieczający, poszkodowany lub uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się ze stanowiskiem zajęтым przez ww. Dyrektora, może za jego pośrednictwem skierować wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez właściwą jednostkę organizacyjną Centrali PTU S.A.
4. Właściwa jednostka organizacyjna Centrali PTU S.A. zajmuje stanowisko, w formie pisemnej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.
5. Ubezpieczającemu, poszkodowanemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed sądem, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy.
6. Powództwo o roszczenia z umowy ubezpieczenia może być wytoczone albo według przepisów o właściwości ogólnej, albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
7. PTU S.A. ma obowiązek udostępnić osobom określonym w ust. 6 informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia swej odpowiedzialności lub wysokości świadczeń. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PTU S.A. udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PTU S.A. Za sporządzenie kserokopii jest pobierana opłata, zgodnie z cennikiem obowiązującym w PTU S.A.

§64

Wejście OWU w życie

1. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone uchwałą nr 99/10 Zarządu PTU S.A. z dnia 18 października 2010 roku, wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2010 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od tej daty.
2. Z dniem wejścia w życie niniejszych OWU, uchyla się Ogólne warunki ubezpieczenia „Przedsiębiorca” zatwierdzone Uchwałą nr 41/06 Zarządu PTU S.A. z dnia 12 maja 2006 r. oraz zmienione załącznikiem nr 9 do uchwały Zarządu PTU S.A. nr 61/07 z dnia 01 sierpnia 2007r.

Wiceprezes Zarządu

Bogusław Piechula

ZAŁĄCZNIK nr 1 Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA” - KLAUZULE INDYWIDUALNE

KLAUZULA UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 1

Postanowienia ogólne

Pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia „Przedsiębiorca”, zwanych dalej OWU, oraz pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia rozszerza się na podstawie niniejszej klauzuli o świadczenie wypłacane z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 2

Definicje

Przez użyte w niniejszych OWU pojęcia, odnoszące się do ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, rozumie się:

- 1) **bójka** – wzajemne starcie połączone z naruszeniem nietykalności cielesnej jej uczestników, którzy wspólnie wymieniają uderzenia, występując zarazem jako napastnicy oraz broniący się. Braniem udziału w bójce nie jest włączenie się do zajścia w celu przywrócenia porządku lub spokoju publicznego związane z wykonywaniem obowiązków służbowych oraz działania w ramach obrony koniecznej,
- 2) **nieszczęśliwy wypadek** – nagle zdarzenie, powstałe w okresie odpowiedzialności PTU S.A., wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony, wbrew swojej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu lub w następstwie którego nastąpił zgon ubezpieczonego. W rozumieniu niniejszej Klauzuli, za nieszczęśliwy wypadek uważa się również udar mózgu oraz zawał serca, jeżeli nie były spowodowane wcześniejszymi zdiagnozowanymi stanami chorobowymi,
- 3) **sporty ekstremalne** – rodzaje sportów, których uprawianie wiąże się z większym ryzykiem niż w innych dyscyplinach, zazwyczaj wymagające ponadprzeciętnych zdolności fizycznych lub psychicznych oraz odpowiedniego przygotowania,
- 4) **sporty wysokiego ryzyka** – rodzaje aktywności fizycznej, które niosą za sobą duże prawdopodobieństwo wypadkowości dla osób je uprawiających. Sporty wysokiego ryzyka obejmują też sporty ekstremalne. Za sporty wysokiego ryzyka uznaje się, w szczególności, sporty należące do następujących dziedzin: alpinizm, alpinizm podziemny, wspinaczka, sporty i sztuki walki, sporty obronne, nurkowanie przy użyciu aparatów oddechowych i pletwonurkowanie sportowe, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, sporty lotnicze, skoki ze spadochronem, paralotniarstwo, szybownictwo, kiteboarding, mountainboarding, sporty motorowe, sporty motorowodne i narciarstwo wodne a także: bungee jumping, B.A.S.E. jumping, parkour, wyczynowa jazda na: nartach, snowboardzie, rowerze górskim, hulajnodze itp.,
- 5) **stan po użyciu alkoholu** – stan, który występuje, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
 - a) stężenia we krwi od 0,2‰ alkoholu albo
 - b) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg alkoholu w 1 dm³,
- 6) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, określone przez lekarza orzecznika PTU S.A. na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych,
- 7) **„Tabela norm procentowego uszczerbku na zdrowiu”** – wykaz uszkodzeń oraz odpowiadający mu procentowy przedział uszczerbku na zdrowiu przysługujący za dany uszczerbek. Tabela jest dostępna do wglądu w każdej jednostce organizacyjnej PTU S.A. oraz na stronie internetowej: www.ptu.pl,
- 8) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia,
- 9) **udar mózgu** – nagle wystąpienie zaburzeń czynności mózgu trwających ponad 24 godziny, spowodowane przyczynami naczyniowymi (krwotok, zakrzep, zator). W rozumieniu niniejszych OWU za udar mózgu nie uważa się przemijających zaburzeń niedokrwiennych (TIA - transient ischaemic attack),
- 10) **uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci ubezpieczonego. W przypadku niewyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego według następującej kolejności:
 - a) małżonkowi,
 - b) dzieciom,
 - c) rodzicom,
 - d) innym ustawowym spadkobiercom;
 Ubezpieczony w każdym czasie trwania umowy ubezpieczenia, może zmienić uprawnionego,
- 11) **wyczynowe uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej polegająca na uprawianiu dyscyplin sportu w celu uzyskania, w drodze rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych, również uczestnictwo w treningach, zgrupowaniach, obozach szkoleniowych przez osoby będące członkami wszelkiego rodzaju klubów, związków i organizacji sportowych. W rozumieniu niniejszych OWU za wyczynowe uprawianie sportu uważa się również profesjonalne uprawianie sportu - rodzaj sportu wyczynowego, który uprawiany jest w celach zarobkowych,
- 12) **zawał serca** – martwica mięśnia serca powstała w wyniku jego niedokrwienia, wykazująca objawy elektrokardiograficzne, biochemiczne oraz rozpoznana w badaniach obrazowych (ECHO, tomografia komputerowa).

§ 3

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Na podstawie niniejszych OWU przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych w okresie odpowiedzialności PTU S.A., na terytorium całego świata.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą być objęci pracownicy ubezpieczającego, imiennie zgłoszeni do ubezpieczenia.
3. PTU S.A. może również objąć ochroną ubezpieczeniową osoby zamieszkujące wspólnie z ubezpieczającym, imiennie zgłoszone do ubezpieczenia.
4. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w zakresie ograniczonym lub pełnym.
5. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ograniczonym obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy i podczas drogi do/z pracy.
6. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie pełnym obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, które powstały podczas wykonywania pracy, podczas drogi do/z pracy oraz w życiu prywatnym (ochrona całodobowa).
7. W przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową osób o których mowa w ust. 3, umowę ubezpieczenia można zawrzeć wyłącznie w zakresie pełnym.
8. Wszystkie osoby objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia muszą być ubezpieczone w tym samym zakresie.
9. Ubezpieczenie obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 1 % sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków za każdy procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej jednak, niż 100 % tej sumy ubezpieczenia,
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci ubezpieczonego zaistniałej w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, w wysokości 100 % sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków,

§ 4

Wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następstwa:
 - 1) wszelkich chorób lub stanów chorobowych, nawet takich, które wystąpiły nagle,
 - 2) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami leczniczymi, bez względu na to, przez kogo były wykonywane,
 - 3) wyczynowego uprawiania sportów lub uprawiania sportów wysokiego ryzyka,
 - 4) wszelkich zdarzeń powstałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.
2. Świadczenie nie przysługuje ponadto, jeżeli zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową wystąpiło wskutek:
 - 1) umyślnego działania ubezpieczonego, w tym także działania polegającego na usiłowaniu lub popełnieniu przez ubezpieczonego przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia lub świadomego spowodowania rozstroju zdrowia,
 - 2) wypadku powstałego w czasie prowadzenia przez

ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu w stanie po użyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków lub bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu,

- 3) zatrucia alkoholem, narkotykami, lekami psychotropowymi lub podobnie działającymi środkami,
 - 4) działania ubezpieczonego po użyciu alkoholu, zażyciu narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków, chyba że użycie alkoholu, zażycie narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków nie miało wpływu na zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
 - 5) posługiwania się przez ubezpieczonego wszelkiego rodzaju petardami, środkami pirotechnicznymi i innymi podobnie działającymi przedmiotami,
 - 6) działań wojennych, stanu wyjątkowego, udziału w marszach protestacyjnych i wiecach,
 - 7) zamieszek, bójek i rozruchów, aktów terroryzmu lub sabotażu,
 - 8) skażenia jądrowego, chemicznego bądź napromieniania.
3. Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje strat rzeczywistych, utraconych korzyści, związanych z nieszczęśliwym wypadkiem, których następstwem jest utrata, uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy osobistych należących do ubezpieczonego.

§ 5

Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia ustalana jest z ubezpieczającym.
2. Suma ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków stanowi górną granicę odpowiedzialności PTU S.A. w tym zakresie w stosunku do każdej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową i wynosi: 5 000 zł, 10 000 zł, 15 000 zł albo 20 000 zł.
3. Suma ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, o której mowa w ust. 2 nie ulega zmniejszeniu o wypłacone wcześniej świadczenie.
4. W stosunku do wszystkich osób objętych ubezpieczeniem stosuje się jednakową wysokość sumy ubezpieczenia.

§ 6

Postępowanie w przypadku zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową

1. W przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) starać się o złagodzenie skutków wypadku przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu,
 - 2) zawiadomić PTU S.A. o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, nie później niż w 14 dni od daty wypadku, chyba że wskutek wypadku nie mógł tego uczynić - w takiej sytuacji powinien to uczynić w terminie 14 dni od ustąpienia przyczyny niezłagodzenia szkody,
 - 3) dostarczyć do PTU S.A.:

- a) dokumentację medyczną, stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) oraz uzasadniającą konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, jak również dokumentację z przeprowadzonego leczenia,
 - b) prawidłowo wypełniony formularz zgłoszenia szkody,
 - c) inne dokumenty wskazane ubezpieczonemu w trybie związanym z likwidacją szkody, niezbędne do ustalenia zasadności roszczeń i wysokości świadczenia;
- 4) zabezpieczyć dowody związane z nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia,
 - 5) umożliwić PTU S.A. zasięgnięcie informacji dotyczących okoliczności nieszczęśliwego wypadku, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali lub sprawują opiekę nad ubezpieczonym po wypadku, zwalniając ich z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej poprzez własnoręczne podpisanie oświadczenia przy zgłaszaniu roszczenia z tytułu nieszczęśliwego wypadku,
 - 6) w przypadku takiego zalecenia - poddać się badaniu przez lekarzy wskazanych przez PTU S.A.
4. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu zmniejszenia rozmiarów szkody, a także zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę. PTU S.A. obowiązane jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić ubezpieczającemu koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa wyżej, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
 5. Jeżeli ubezpieczony umyślnie nie zastosował dostępnych mu środków w celu zmniejszenia rozmiarów szkody, a także nie zabezpieczył możliwości dochodzenia roszczeń wobec osób odpowiedzialnych za szkodę, wówczas PTU S.A. jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
 6. W razie śmierci ubezpieczonego, osoba uprawniona zobowiązana jest przedłożyć odpis z akt stanu cywilnego potwierdzający zgon. W przypadku braku osoby uprawnionej wskazanej imiennie przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, występujący o wypłatę świadczenia obowiązany jest przedłożyć dodatkowo dokumenty potwierdzające stopień pokrewieństwa z ubezpieczonym i/lub stwierdzenie nabycia spadku.
 7. Jeżeli ubezpieczony z winy umyślnej nie dopełnił któregośkolwiek z obowiązków, o których mowa w niniejszych OWU a miało to wpływ na zwiększenie szkody, ustalenie okoliczności nieszczęśliwego wypadku, zachorowania, zdarzenia lub rozmiaru szkody, PTU S.A. może odmówić wypłaty świadczenia bądź je odpowiednio zmniejszyć.
 8. Z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, każde niezgodne z prawdą oświadczenie ubezpieczonego lub inne jego działanie, mające na celu wprowadzenie w błąd PTU S.A. oraz mające wpływ na powstanie lub rozmiar szkody, może spowodować utratę prawa do uzyskania świadczenia.

§ 7

Ustalenie wysokości / wypłata świadczenia

1. Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej jednak niż 100% sumy ubezpieczenia.
2. W przypadku śmierci ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku uprawnionemu wypłaca się świadczenie w wysokości 100% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

§ 8

1. Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku ustalone jest po określeniu przez lekarza orzecznika powołanego przez PTU S.A., stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. Stopień trwałego uszczerbku ustalany jest na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych oraz „Tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu” obowiązującej w PTU S.A. w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, bez konieczności badania osoby ubezpieczonej przez lekarza orzecznika, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W uzasadnionych przypadkach stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu może być określony na podstawie badań przeprowadzonych przez lekarza orzecznika wskazanego przez PTU S.A.
4. Rodzaj i wysokość świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią ubezpieczonego.
5. Ustalenie związku przyczynowo-skutkowego, o którym mowa w ust. 4, następuje na podstawie dostarczonych przez ubezpieczonego dowodów i w uzasadnionych przypadkach - wyników badań przeprowadzonych przez lekarza orzecznika wskazanego przez PTU S.A.
6. PTU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii lekarzy specjalistów.
7. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powinno nastąpić niezwłocznie po zakończeniu leczenia, w tym ewentualnego leczenia rehabilitacyjnego. W przypadku dłuższego leczenia ostateczny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony najpóźniej w dwunastym miesiącu od dnia nieszczęśliwego wypadku.
8. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez ubezpieczonego.
9. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu uwzględnia się wcześniejszą utratę lub uszkodzenie organu, narządu lub układu w taki sposób, że stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem właściwym dla danego organu po wypadku a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem.
10. Jeżeli ubezpieczony, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, zmarł przed ustaleniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem tego wypadku, świadczenie ustala się według przypuszczalnego, określo-

nego procentowo przez lekarza orzecznika wskazanego przez PTU S.A., stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu. Świadczenie w takim przypadku otrzymuje uprawniony na zasadach wynikających z niniejszych OWU lub obowiązujących przepisów prawa.

11. Jeżeli ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się wówczas, jeżeli jest ono wyższe od świadczenia wypłacanego ubezpieczonemu z tytułu uszczerbku na zdrowiu, uwzględniając uprzednio wypłaconą kwotę. Świadczenie wypłaca się pod warunkiem, że śmierć nastąpiła w ciągu dwunastu miesięcy od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
12. Jeżeli ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią ubezpieczonemu świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się uprawnionemu.

§ 9

Postanowienia końcowe

W zakresie nieuregulowanym zapisami niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU „Przedsiębiorca” zatwierdzonych uchwałą Zarządu PTU S.A. nr 99/10 z dnia 18 października 2010 r

KLAUZULA REPREZENTANTÓW

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia określonych we wniosku i w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia strony uzgodniły, że PTU S.A. nie odpowiada za szkody spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez reprezentantów ubezpieczającego.
2. Za reprezentantów ubezpieczającego uważa się: właściciela, członków zarządu, prokurentów, pełnomocników lub inne osoby pełniące funkcje kierownicze, wymienione w umowie ubezpieczenia.
3. Postanowienia niniejszej klauzuli nie mają zastosowania:
 - 1) w odniesieniu do szkód powstałych wskutek wszelkiej kradzieży z włamaniem, rozboju i dewastacji,
 - 2) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
 - 3) w przypadku szkód objętych ochroną według klauzuli ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

KLAUZULA WŁĄCZENIA AKTÓW TERRORU

1. Z zachowaniem wszystkich pozostałych postanowień umowy ubezpieczenia strony ustalają, że za zapłatą dodatkowej składki PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku pożaru, wybuchu, uderzenia pojazdu lub upadku statku powietrznego, spowodowane przez akt terroru, rozumiany zgodnie z definicją według §2 pkt 2) niniejszych OWU.

2. O ile nie uzgodniono innego limitu, łączny limit odpowiedzialności na szkody wynikłe z aktu terroru wynosi 100 000 zł i dotyczy łącznie: środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia, budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych, mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi, wartości pieniężnych, mienia pracowniczego, szyb i innych przedmiotów szklanych w granicach sum ubezpieczenia dla każdej z tych grup mienia zależnie od tego, które z nich zostały objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. Postanowienia niniejszej klauzuli nie mają zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
4. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie będące następstwem aktu terroru wynosi 2 000 zł i nie może zostać zniżona.

KLAUZULA WŁĄCZENIA KATASTROFY BUDOWLANEJ

1. Z zachowaniem wszystkich pozostałych postanowień umowy ubezpieczenia strony ustalają, że za zapłatą dodatkowej składki PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność ubezpieczeniową o szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku katastrofy budowlanej.
2. Limit odpowiedzialności na szkody wynikłe z katastrofy budowlanej wynosi:
 - 1) do 1 000 000 zł łącznie dla budynków, budowli, lokali, nakładów inwestycyjnych,
 - 2) do 100 000 zł łącznie dla środków obrotowych, maszyn, urządzeń i wyposażenia, mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi i mienia pracowniczego
 w granicach sum ubezpieczenia dla każdej z tych grup mienia zależnie od tego, które z nich zostały objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. PTU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w obiektach:
 - 1) których wiek wynosi więcej niż:
 - a) 50 lat – dla obiektów o konstrukcji drewnianej i stalowej,
 - b) 100 lat – dla obiektów o konstrukcji murywanej i żelbetowej,
 - 2) nie posiadających protokołu odbioru końcowego robót dokonanego przez organ nadzoru budowlanego,
 - 3) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem,
 - 4) nie posiadających aktualnej „Książki obiektu budowlanego” z okresowym potwierdzaniem stanu technicznego obiektu,
 - 5) w których adaptacje lub modernizacje obejmowały zmiany w elementach konstrukcyjnych i nie były wykonane na bazie stosownych dokumentacji projektowo - technicznych i wymaganych zezwoleń,
 - 6) wysokościowych nie posiadających aktualnie wykonanych pomiarów geodezyjnych potwierdzających poprawność posadowienia konstrukcji,
 - 7) wyłączonych z eksploatacji przez okres dłuższy niż 60 dni,
 - 8) tymczasowych i dopuszczonych tymczasowo do eksploatacji,
 - 9) w trakcie budowy, rozbudowy, przebudowy, odbu-

- dowy i nadbudowy,
10) w rusztowaniach, szalunkach, obudowach technologicznych, tunelach i przeprawach mostowych.
4. Postanowienia niniejszej klauzuli nie mają zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
 5. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie będące następstwem katastrofy budowlanej wynosi 2 000 zł i nie może zostać zniesiona.

KLAUZULA AUTOMATYCZNEGO POKRYCIA

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą Klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia strony uzgodniły, że ochroną ubezpieczeniową zostaje objęty wzrost wartości przedmiotów już ubezpieczonych wynikający z modernizacji oraz ulepszeń dokonanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, a także nowo nabyte (po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia) przedmioty, w których posiadanie wejdzie ubezpieczony w okresie trwania odpowiedzialności PTU S.A.
2. Odpowiedzialność PTU S.A. w stosunku do ww. wzrostów wartości oraz do nowych przedmiotów automatycznie ubezpieczonych na mocy niniejszej klauzuli jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 20% sumy ubezpieczenia ustalonej na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Wzrosty wartości przedmiotów już ubezpieczonych oraz nowe przedmioty, których wartość łącznie przekracza przyjęty w klauzuli limit mogą być ubezpieczone odrębnie na zasadach określonych w niniejszych OWU, po pisemnym potwierdzeniu ochrony przez PTU S.A. i za dopłatą dodatkowej składki pro rata za pozostały okres ubezpieczenia, według stawek przyjętych w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
4. Automatyczna ochrona, o której mowa w niniejszej klauzuli dotyczy wyłącznie mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych.
5. Postanowienia niniejszej klauzuli nie mają zastosowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
6. Składka za udzielenie automatycznej ochrony zgodnie z niniejszą klauzulą odpowiada 50% składki obliczonej dla kwoty wzrostu równej 20% sumy ubezpieczenia z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia i nie podlega późniejszemu rozliczeniu.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA DROBNYCH PRAC BUDOWLANO - MONTAŻOWYCH

1. Za zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony Umowy ubezpieczenia uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody objęte podstawowym zakresem ubezpieczenia w poszczególnych kategoriach mienia, związane z prowadzeniem drobnych prac budowlano - montażowych przez lub na zlecenie ubezpieczonego w obrębie ubezpieczonych lokalizacji do maksymalnej wysokości 200 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie drobnych prac budowlano-montażowych na warunkach niniejszej klauzuli obejmuje wartość wykonanych prac i materiałów będących własnością lub

znajdujących się na ryzyku ubezpieczonego do podanego powyżej limitu oraz wartość mienia istniejącego stanowiącego własność ubezpieczonego, które zostało zniszczone lub uszkodzone bezpośrednio w wyniku prowadzenia prac budowlano-montażowych i które jest ubezpieczone zgodnie z niniejszą Umową ubezpieczenia – do pełnych sum ubezpieczenia tego mienia.

3. Ochrona na warunkach niniejszej klauzuli nie obejmuje prac wykonywanych w ramach kontraktów wiążących się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku lub pokrycia dachu.
4. Wyłączenie OWU zawarte w §44 pkt 13) nie ma zastosowania.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

1. Niniejsza klauzula ma zastosowanie w przypadku działalności, gdzie sprzęt elektroniczny (rozumiany jako urządzenia stacjonarne i przenośne zasilane prądem elektrycznym zbudowane w oparciu o technologie półprzewodnikowe) stanowi większość wyposażenia, przy czym jej postanowienia mają zastosowanie do całego wyposażenia będącego przedmiotem ubezpieczenia w Dziale III niniejszych OWU.
2. Za zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony Umowy ubezpieczenia uzgodniły, że ochrona ubezpieczeniowa w Dziale III (ubezpieczenie maszyn, urządzeń i wyposażenia) zostaje rozszerzona na wszelkie nagłe i nieprzewidziane zdarzenia, powodujące konieczność naprawy lub wymiany nie wymienione w wyłączeniach według §44 OWU oraz w wyłączeniach według ust. 6 niniejszej Klauzuli.
3. Za zapłatą dodatkowej składki przenośny sprzęt elektroniczny może być objęty ochroną ubezpieczeniową podczas użytkowania go poza miejscem ubezpieczenia - na terenie Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Norwegii, Islandii, Serbii, Chorwacji, Macedonii, Bośni i Hercegowiny.
4. W razie kradzieży z włamaniem sprzętu elektronicznego przenośnego z pojazdu, PTU S.A. odpowiada za szkodę wyłącznie po spełnieniu następujących warunków:
 - 1) dach pojazdu stanowi sztywny element nadwozia, i pojazd został po zaparkowaniu zamknięty na zamknięcia fabryczne i ewentualnie dodatkowe,
 - 2) sprzęt został skradziony w godzinach od 06.00 do 22.00, przy czym zastrzeżenie to nie ma zastosowania, jeżeli pojazd był zaparkowany w zamkniętym garażu lub na parkingu strzeżonym,
 - 3) ubezpieczony sprzęt był przechowywany w bagażniku pojazdu lub innym schowku stanowiącym wyposażenie pojazdu i nie był widoczny z zewnątrz.
5. Za zapłatą dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa oprócz sprzętu elektronicznego może obejmować również:
 - 1) dane i programy (w tym systemy operacyjne) zapisane w pamięci sprzętu elektronicznego - o ile uległy uszkodzeniu wskutek ubezpieczonej szkody w samym sprzęcie, oraz nośniki danych wraz z zapisanymi na nich danymi i programami, jeżeli nośniki te uległy szkodzie nie podlegającej wyłączeniu zgodnie z niniejszą klauzulą, przy czym dla danych, programów

- oraz nośników danych ustala się limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko, w wysokości do 20 000 zł,
- 2) niezbędne i uzasadnione dodatkowe koszty proporcjonalne i nieproporcjonalne, które ubezpieczony jest zmuszony ponieść w następstwie zaistnienia ubezpieczonej szkody w sprzęcie elektronicznym w celu przywrócenia normalnego funkcjonowania prowadzonej działalności gospodarczej, takie jak:
 - a) jednorazowe koszty restartu systemu, przeniesienia baz danych, koniecznego przeprogramowania,
 - b) koszty użytkowania zewnętrznych systemów przetwarzania danych,
 - c) koszty wynajęcia zastępczych urządzeń lub pomieszczeń,
 - d) koszty koniecznego opracowania i zastosowania awaryjnych procedur i metod pracy,
 - e) dodatkowe wynagrodzenia dla stałych oraz dodatkowo zatrudnionych pracowników,
 - f) koszty usług osób trzecich,
 przy czym dla wszystkich ww. kosztów ustala się łączny limit odpowiedzialności w systemie na pierwsze ryzyko, w wysokości do 20 000 zł.
6. Z zachowaniem wyłączeń odpowiedzialności określonych w §§ 43 - 44 PTU S.A. nie odpowiada za szkody:
- 1) polegające na uszkodzeniu, zmianie lub zniszczeniu, ograniczeniu zakresu funkcjonalności, ograniczeniu dostępności lub ograniczeniu działania (a także będące efektem uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania) jakiegokolwiek systemu lub sprzętu komputerowego, programów, danych, nośników danych służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń bądź składników sprzętu komputerowego, jeśli ww. zdarzenia nastąpiły w wyniku umyślnego lub przypadkowego przesłania albo przekazania (elektronicznie lub w inny sposób) programu zawierającego instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, tj. m.in. wirusy, „robaki” komputerowe lub inne podobnie działające programy,
 - 2) za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialne są osoby trzecie, a w szczególności: dostawcy, producenci, sprzedawcy, serwisanci, spedytorzy, przewoźnicy, lub inni usługodawcy bądź podwykonawcy,
 - 3) powstałe w wyniku zamierzonego przekroczenia parametrów eksploatacyjnych (przeciążenie), doświadczeń lub eksperymentów,
 - 4) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonych przedmiotów w związku z ich normalnym użytkowaniem lub eksploatacją,
 - 5) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni, graffiti) nie ograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
 - 6) w elementach i materiałach, które z uwagi na swoje przeznaczenie i warunki pracy ulegają szybkiemu zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji zgodnie z instrukcją techniczną urządzenia i zaleceniami producenta; wyłączenie to dotyczy w szczególności materiałów pomocniczych, wymienionych elementów, np. głowic do drukarek, taśm do drukarek, pasków i łańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, źródeł światła, np. (żarówkek), bezpieczników, baterii oraz wszelkich materiałów eksploatacyjnych, jak tonery i tusze do drukarek.
- Wyłączenie niniejsze nie ma zastosowania, gdy szkody w ww. elementach towarzyszą uszkodzeniu lub utracie ubezpieczonych przedmiotów wskutek ubezpieczonego zdarzenia losowego,
- 7) PTU S.A. nie ponosi również odpowiedzialności za wszelkie koszty okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądów i napraw konserwacyjnych, dokonywanych zgodnie z zawartymi umowami serwisowymi,
 - 8) w danych zapisanych lub przetworzonych po zaistnieniu zdarzenia losowego,
 - 9) spowodowane oddziaływaniem pola magnetycznego,
 - 10) polegające na utracie, zniekształceniu lub pozbawieniu możliwości odczytu lub przetworzenia danych, powstałe wskutek nieuwagi lub ich pomyłkowego usunięcia,
 - 11) powstałe w wyniku wadliwego działania napędów dyskowych,
 - 12) następcze, w tym utrata zysku, utrata wartości rynkowej, wszelkie kary umowne, grzywny oraz inne kary finansowe lub odszkodowania karne,
 - 13) w odniesieniu do dodatkowych kosztów, o których mowa w ust. 5 pkt 2) niniejszej Klauzuli: wynikłe z decyzji właściwych władz lub organów, która uniemożliwia lub opóźnia naprawę zniszczonego lub uszkodzonego sprzętu elektronicznego lub dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego.
7. Wysokość szkody i odszkodowania w sprzęcie elektronicznym ustala się zgodnie z §§11-12 z zachowaniem §58-59 OWU.
8. Wysokość szkody i odszkodowania w danych, programach i nośnikach danych ustala się jako:
- 1) dla danych – koszt ich odtworzenia, tzn. wprowadzenia danych z nośników zawierających zapasowe kopie lub koszty ręcznego wprowadzenia danych z oryginalnych dokumentów,
 - 2) dla programów – koszt ponownej instalacji, wymiany lub odtworzenia programów lub systemów operacyjnych,
 - 3) dla wymiennych nośników danych – koszt ich ponownego zakupu.
9. Wysokość szkody dla dodatkowych kosztów, o których mowa w ust. 5 pkt 2) ustala się jako sumę niezbędnych kosztów poniesionych na uniknięcie zakłócenia lub przerwy w działalności prowadzonej przez ubezpieczającego, stanowiących nadwyżkę ponad koszty ponoszone normalnie w toku prowadzenia działalności przed powstaniem szkody.
10. Franszyza redukcyjna na każde zdarzenie wynosi:
- 1) 10% wartości szkody, nie mniej niż 300 zł na każde zdarzenie dla szkód w przenośnym sprzęcie elektronicznym będących skutkiem kradzieży z włamaniem lub rozboju poza miejscem ubezpieczenia oraz szkód powstałych w wyniku upuszczenia,
 - 2) 200 zł dla pozostałych szkód,
 - 3) 200 zł dla szkód w danych, programach i nośnikach danych, z wyjątkiem oprogramowania zakupionego

wraz ze sprzętem.

11. Franszyza redukcyjna dla szkód obejmowanych ochroną według niniejszej klauzuli nie może zostać zniesiona.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA APTEK

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony Umowy ubezpieczenia zgodniły wprowadzenie do niej następujących postanowień:

1. Ochrona ubezpieczeniowa w Dziale X (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej) zostaje rozszerzona o odpowiedzialność za produkt z tytułu zdarzeń szkodowych powodujących szkody osobowe, które wystąpiły i ujawniły się w okresie trwania umowy ubezpieczenia wskutek zastosowania leków recepturowych przygotowanych w ramach działalności ubezpieczonego oraz wskutek wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.
2. Na potrzeby niniejszej klauzuli pod pojęciem „zdarzenie szkodowe” rozumie się zdarzenie objęte postanowieniami umowy ubezpieczenia, w następstwie którego wobec ubezpieczonego mogą zostać wysunięte roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej w zakresie czynności zawodowych aptekarzy i farmaceutów.
3. W przypadku szkody na osobie w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie szkodowe wystąpiło w chwili, gdy lekarz stwierdził po raz pierwszy uszczerbek na zdrowiu.
4. Górną granicą odpowiedzialności PTU S.A. dla szkód obejmowanych ochroną w ramach niniejszej klauzuli jest limit w wysokości do 50 000 zł (nie wyższy, niż ogólna suma gwarancyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej) przy czym każde wypłacone odszkodowanie za szkody wymienione w ust. 1 wyczerpuje powyższy limit oraz ogólną sumę gwarancyjną ustaloną w umowie ubezpieczenia dla Działu X.
5. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód:
 - 1) wynikających ze świadomego naruszenia przez ubezpieczonego obowiązujących norm oraz przepisów prawa, jak również działania wykraczającego poza jego kompetencje,
 - 2) powstałych wskutek zastosowania surowców i materiałów o których ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien że są szkodliwe lub niedopuszczalne do stosowania,
 - 3) powstałych w następstwie przeniesienia choroby zakaźnej o istnieniu której ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien,
 - 4) wynikających z nie zabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych lub radioaktywnych zgodnie z obowiązującymi normami,
 - 5) wyrządzonych przez osoby nie posiadające uprawnień do wykonywania zawodu aptekarza lub technika farmacji.
6. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej w Dziale II (Ubezpieczenie środków obrotowych) zostaje rozszerzony o:
 - 1) koszty utylizacji leków zniszczonych wskutek ubezpieczonego zdarzenia, przy czym limit odpowiedzialności, ustalany w systemie na pierwsze ryzyko wynosi 10 000 zł (jednak nie więcej, niż suma ubezpieczenia

środków obrotowych) łącznie na wszystkie takie koszty w okresie ubezpieczenia,

- 2) poniesione przez ubezpieczającego straty finansowe wynikłe z utraty dokumentów (receipt) niezbędnych do refundacji leków ze środków publicznych pod warunkiem, że taka utrata była spowodowana ubezpieczonym zdarzeniem, przy czym limit odpowiedzialności ustalany w systemie na pierwsze ryzyko wynosi 20 000 zł łącznie na wszystkie takie koszty w okresie ubezpieczenia.
7. Wysokość szkody dla strat finansowych wynikłych z utraty dokumentów ustala się na podstawie średniej dziennej wartości kwot refundowanych, wyliczonej z sześciomiesięcznego okresu poprzedzającego szkodę w oparciu o dane o obrocie refundowanymi lekami i wyrobami medycznymi, które ubezpieczony jest zobowiązany gromadzić.
8. Od kosztów obejmowanych ochroną ubezpieczeniową według ust. 6 pkt 1 – 2) przy wyliczeniu odszkodowania nie potrąca się odrębnej franszyzy.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA WARSZTATÓW SAMOCHODOWYCH

Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony Umowy ubezpieczenia zgodniły wprowadzenie do niej następujących postanowień:

1. Ochrona ubezpieczeniowa udzielona w ramach Działu V (Ubezpieczenie mienia przyjętego do sprzedaży komisowej lub w celu wykonania usługi) obejmuje pojazdy mechaniczne przyjęte przez warsztat w celu wykonania naprawy lub przeglądu.
2. Wyłączenie pojazdów mechanicznych określone w §43 pkt. 3) nie ma zastosowania.
3. PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność w ramach Działu X (Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej) na szkody w mieniu poszkodowanego, zaistniałe w czasie od chwili przyjęcia mienia do chwili jego wydania przez ubezpieczonego, przekazany ubezpieczonemu w celu wykonania naprawy, przeglądu lub innych podobnych usług, w ramach prowadzonej przez niego działalności zgłoszonej do ubezpieczenia – w tym w pojazdach mechanicznych.
4. Wyłączenie szkód w mieniu przyjętym w celu wykonania usługi określone w §46 pkt. 11 nie ma zastosowania.
5. W ramach Działu X PTU S.A. odpowiada również za zniszczenie lub uszkodzenie pojazdów, w wyniku przeprowadzania przez ubezpieczonego jazd próbnych w odległości do 5 km od wskazanego w polisie miejsca wykonywania usług przez ubezpieczonego.
6. Z zachowaniem pozostałych wyłączeń, zawartych w §45 OWU, PTU S.A. w ramach Działu X OWU nie odpowiada ponadto za szkody:
 - 1) w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia leasingu albo innej umowy cywilnoprawnej o podobnym charakterze,
 - 2) w rzeczach pozostawionych w pojazdach, w szczególności w ładunku,
 - 3) powstałe w związku z utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,

- 4) powstałe wskutek wydania mienia osobie nieuprawnionej,
- 5) powstałe wskutek działania sił przyrody,
- 6) wyrządzone przez ubezpieczonego lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność, nie posiadających stosownych uprawnień do prowadzenia pojazdów.
7. Franszyza redukcyjna na każdą szkodę w pojazdach mechanicznych, objętą ochroną ubezpieczeniową według niniejszej klauzuli wynosi 500 zł i nie może być zniesiona. Postanowienie to dotyczy zarówno pojazdów ubezpieczonych w Dziale V jak i X OWU.
8. Udział własny w każdej szkodzie w mieniu powstałej z tytułu przeprowadzania przez ubezpieczonego jazd próbnych wynosi 10% wartości szkody, nie mniej niż 500 zł i nie może być zniesiona.

KLAUZULA PRZEDSIĘBIORCY ROLNEGO

§1

1. Klauzula niniejsza ma zastosowanie w ubezpieczeniu działalności gospodarczej w sektorze rolniczym.
2. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony Umowy ubezpieczenia uzgodniły wprowadzenie do niej poniższych postanowień.

ROZSZERZENIE UBEZPIECZENIA ŚRODKÓW OBROTOWYCH

§2

1. Ochrona ubezpieczeniowa udzielona w ramach Działu II (Ubezpieczenie środków obrotowych) może dodatkowo obejmować:
 - 1) inwentarz żywy, przez który rozumie się zwierzęta hodowlane z wyjątkiem kur, kaczek, gęsi i indyków,
 - 2) ziemiopłody, przez które rozumie się plony roślinne zebrane i złożone w budynkach lub budowlach, stogach, kopcach lub piwnicach, położonych w obrębie ubezpieczonej lokalizacji.
2. Sumę ubezpieczenia dla inwentarza żywego ustala się:
 - 1) dla zwierząt zarodowych: jako udokumentowaną indywidualną wartość rynkową,
 - 2) dla zwierząt hodowlanych oraz przychówku: jako średnią wartość rynkową,
 - 3) dla zwierząt przeznaczonych na opas lub do tuczu: w wartości odpowiadającej średniej wadze i średniej cenie jednostkowej żywca.
3. Sumę ubezpieczenia dla ziemiopłodów ustala się jako koszt wytworzenia.
4. Wysokość szkody w inwentarzu żywym ustala się:
 - 1) dla zwierząt zarodowych: według udokumentowanej indywidualnej wartości rynkowej na danym terenie w dniu ustalenia odszkodowania,
 - 2) dla zwierząt hodowlanych oraz przychówku: według średniej wartości rynkowej na danym terenie w dniu ustalenia odszkodowania,
 - 3) dla zwierząt przeznaczonych na opas lub do tuczu:

według średniej wagi i średniej ceny jednostkowej żywca na danym terenie w dniu ustalenia odszkodowania.

UBEZPIECZENIE MASZYN I URZĄDZEŃ ROLNICZYCH (AGRO – CASCO)

§3

Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są nieobjęte ochroną w Dziale III (Ubezpieczenie maszyn, urządzeń i wyposażenia), stanowiące własność ubezpieczonego i użytkowane zgodnie z zasadami określonymi w ich instrukcjach obsługi mobilne maszyny i urządzenia rolnicze takie, jak:
 - 1) kombajny rolnicze, siewczarnie polowe,
 - 2) ciągniki i ładowarki używane w rolnictwie,
 - 3) agregaty uprawowe, sadzarki, glebogryzarki ciągnikowe,
 - 4) brony i pługi, kultywatory, siewniki, rozrzutniki, kosiarki, opryskiwacze,
 - 5) prasy, młockarnie,
 - 6) rolnicze przenośne suszarnie do zboża i kukurydzy,
 - 7) środki transportowe bez własnego napędu, jak przyczepy i naczepy,
 - 8) inne, nie wymienione wyżej mobilne maszyny rolnicze pod warunkiem, że są one gotowe do eksploatacji - co oznacza, że ich normalne działanie rozpoczęło się lub może się w razie potrzeby rozpocząć.
2. Przedmioty ubezpieczenia objęte są ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) w miejscu ubezpieczenia wymienionym w umowie ubezpieczenia – podczas postoju i składowania oraz
 - 2) w miejscu pracy, gdzie są wykorzystywane do prac rolnych - podczas pracy oraz postoju i składowania.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
 - 1) maszyn wykonanych lub przerobionych we własnym zakresie,
 - 2) maszyn rolniczych, które mają więcej niż 30 lat w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umowa jest kontynuacją poprzedniej, bezszkodowej umowy,
 - 3) pojazdów typu „quad”.

§4

Zakres ubezpieczenia

1. W zakresie podstawowym PTU S.A. ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem zdarzeń określonych w umowie ubezpieczenia, a mianowicie: pożaru, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, huraganu, gradu, zapadania się i osuwania się ziemi, lawiny, śniegu, zalania, trzęsienia ziemi, powodzi - zdefiniowanych w §2 OWU oraz wypadku, przez który rozumie się zderzenie się maszyny lub sprzętu rolniczego z osobami, przedmiotami lub zwierzętami.
2. Na wniosek ubezpieczającego i po zapłaceniu dodatkowej składki PTU S.A. może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem następujących zda-

rzeń: kradzież, rabunek w miejscu ubezpieczenia i poza miejscem ubezpieczenia oraz dewastacja, zdefiniowanych w §2 niniejszych OWU.

3. Kradzież maszyn i urządzeń rolnych jest objęta ubezpieczeniem pod warunkiem, że:
 - 1) w odniesieniu do kradzieży z pomieszczenia: spełnione są postanowienia Działu XII (wymogi zabezpieczenia mienia),
 - 2) w odniesieniu do kradzieży spoza pomieszczenia: była wynikiem włamania, przy czym:
 - a) dla maszyn posiadających zamykaną kabinę – nastąpiła w wyniku włamania do maszyny należącej do ubezpieczonej, co oznacza, że kabina maszyny była zamknięta na fabryczny zamek; w takim przypadku o uznaniu odpowiedzialności PTU S.A. będzie decydować dostarczenie w momencie zgłoszenia szkody wszystkich kompletów kluczyków zgłoszonych na etapie zawierania umowy ubezpieczenia,
 - b) dla maszyn nie posiadających zamykanej kabiny – nastąpiła w wyniku włamania do miejsca przechowywania lub po sforsowaniu ogrodzenia w postaci parkanu, siatki z drutu lub płotu bądź
 - c) była wynikiem rozboju.

§5

Przedmioty i ryzyka wyłączone z zakresu ubezpieczenia

1. Uwzględniając wyłączenia odpowiedzialności określone w §§43 - 44 OWU, PTU S.A. ponadto nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe w maszynach i sprzęcie:
 - a) w trakcie ich montażu, demontażu oraz rozruchu próbnego i testów (o ile istnieje konieczność montażu, demontażu oraz przeprowadzenia rozruchu próbnego i testów przed uruchomieniem), a także podczas napraw i konserwacji,
 - b) w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów,
 - c) podczas ich obsługi przez operatorów nie posiadających stosownych ważnych uprawnień do obsługi tych maszyn,
 - d) gdy operator znajdował się w stanie po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - e) powstałe wskutek użytkowania maszyn niezgodnie z ich przeznaczeniem,
 - 2) powstałe w wyniku wybuchu w silniku spalinowym, związanego z naturalną funkcją silnika,
 - 3) spowodowane wadami lub usterkami istniejącymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub w chwili jej zawarcia, o których ubezpieczony lub osoby, za które ponosi on odpowiedzialność, wiedziały lub o których przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć,
 - 4) powstałe podczas transportu maszyny rolniczej, z wyjątkiem:

- a) maszyn rolniczych zawieszanych na ciągnikach lub ciągniętych przez ciągniki,
- b) pojedynczych podzespołów i elementów maszyn stanowiących ich część składową, które zgodnie z przepisami prawa powinny być transportowane na przyczepach lub naczepach przystosowanych do tego,

- 5) w pojazdach podlegających obowiązkowi rejestracji a nie zarejestrowanych, lub nie posiadających ważnego badania technicznego w dniu zaistnienia szkody,
 - 6) za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa odpowiedzialne są osoby trzecie: dostawcy, producenci, sprzedawcy, serwisanci, spedytorzy, przewoźnicy, lub inni usługodawcy bądź podwykonawcy,
 - 7) będące efektem naturalnego zużycia lub starzenia się przedmiotów ubezpieczenia w związku z ich normalnym użytkowaniem, a także spowodowane przez korozję, kawitację, oksydację lub powolne i systematyczne oddziaływanie warunków atmosferycznych,
 - 8) powstałe wskutek nie wyjaśnionego zaginięcia lub kradzieży, nie będących efektem kradzieży z włamaniem lub rozboju,
 - 9) o charakterze wyłącznie estetycznym (m.in. takie jak zadrapania, pomalowanie powierzchni, graffiti) nie ograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
 - 10) powstałe w wyniku usiłowania lub dokonania oszustwa lub wyłudzenia, polegających w szczególności na:
 - a) posługiwaniu się sfałszowanymi dowodami zakupu,
 - b) braku możliwości udokumentowania pochodzenia i nabycia maszyny, tj. faktur zakupu lub umowy kupna - sprzedaży potwierdzonej przez Urząd Skarbowy,
 - c) braku zgłoszenia celnego o ile był taki obowiązek a nie został spełniony lub został spełniony według nieprawdziwych danych,
 - d) nielegalnym wprowadzeniu maszyny na polski obszar celny,
 - e) użyciu maszyny rolniczej jako narzędzie przestępstwa.
 - 11) powstałe podczas użycia maszyny rolniczej w związku z obowiązkowymi świadczeniami na rzecz sił zbrojnych,
 - 12) powstałe podczas użycia maszyny rolniczej w akcjach protestacyjnych lub blokadach dróg.
2. PTU S.A. nie ponosi również odpowiedzialności za wszelkie koszty okresowych badań eksploatacyjnych, przeglądów i napraw konserwacyjnych, dokonywanych zgodnie z zawartymi umowami serwisowymi.

§6

Suma ubezpieczenia i limit odpowiedzialności

1. Podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia jest jedna z możliwych wartości wybrana przez ubezpieczającego, tj.:
 - 1) wartość księgową brutto lub
 - 2) wartość odtworzeniową (nowa) lub
 - 3) wartość rzeczywista.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający dla każdego przedmiotu ubezpieczenia osobno w systemie na sumy

- stałe.
3. Limit odpowiedzialności PTU S.A. za jedną szkodę w przedmiocie ubezpieczenia spowodowaną dewastacją ogranicza się do kwoty 3 000 zł, chyba że suma ubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia jest niższa od 3000 zł - wtedy górną granicą odpowiedzialności PTU S.A. za jedną szkodę jest suma ubezpieczenia.

§7

Ustalenie wysokości szkody

1. W przypadku szkody częściowej, kiedy uszkodzony przedmiot nadaje się do naprawy lub remontu, na wysokość szkody składają się niezbędne koszty naprawy lub remontu konieczne do przywrócenia uszkodzonemu przedmiotowi poprzedniego stanu łącznie z kosztami demontażu poprzedzającego naprawę oraz ponownego montażu po naprawie, kosztami zwykłego transportu oraz innymi koniecznymi i uzasadnionymi opłatami dodatkowymi (np. opłaty celne, koszty związane z ewentualnym dopuszczeniem urządzeń do ruchu itp.).
2. Jeżeli koszty naprawy lub remontu ustalone według ust. 1 są równe lub przekraczają wartość rzeczywistą ubezpieczonej maszyny (z zastrzeżeniem postanowień ust. 4), to szkodę uważa się za całkowitą, a ustalenie jej wysokości nastąpi na podstawie ust. 3.
3. Wysokość szkody całkowitej ustala się jako wartość rynkową przedmiotu ubezpieczenia tego samego rodzaju, typu i o takich samych parametrach.
4. W przypadku, gdy nie ma innej możliwości ustalenia zużycia ze względu np. na niedostępność na rynku wtórnym maszyny o analogicznej jakości, przeznaczenia, parametrach i roku produkcji, dla potrzeb niniejszej klauzuli wartość rzeczywistą maszyn i urządzeń rolniczych oblicza się według poniższej skali w zależności od wieku przedmiotu w latach, licząc od daty produkcji danej maszyny:
 - 1) do 2 lat włącznie – bez uwzględnienia zużycia,
 - 2) powyżej 2 lat do 15 lat włącznie – zużycie w wysokości 5% za każdy kolejny rok począwszy od trzeciego roku,
 - 3) powyżej 15 lat, od 16-tego roku wzwyż – zużycie w wysokości 65%.
5. W razie rezygnacji z naprawy, remontu lub ponownego zakupu uszkodzonego albo utraconego przedmiotu, wysokość szkody ustala się biorąc pod uwagę koszty wytworzenia lub naprawy według kalkulacji ze zlecenia lub oferty dostawcy, z uwzględnieniem stopnia zużycia ubezpieczonego przedmiotu w dniu szkody.
6. W razie braku możliwości naprawy, remontu lub ponownego zakupu zniszczonego, uszkodzonego lub utraconego przedmiotu z powodu niedostępności na rynku przedmiotu o identycznych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, wysokość szkody ustala się według ust. 5.
7. Wysokość szkody określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
8. Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej,
 - 2) jakichkolwiek kosztów związanych z koniecznością realizacji przepisów dotyczących konstrukcji maszyn rolniczych, prac naprawczych lub remontowych, które

ubezpieczony jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku z wejściem w życie tych przepisów w okresie ważności umowy ubezpieczenia,

- 3) kosztów innowacji i ulepszeń.
9. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości przedmiotów, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży, którą określa się według cen z dnia ustalenia odszkodowania i z uwzględnieniem stopnia zużycia.
10. Ubezpieczenie mienia na sumę przewyższająca jego wartość (nadubezpieczenie) nie powoduje odstąpienia od powyższych zasad ustalenia wysokości szkody.
11. PTU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów, w tym rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody.

§8

Ustalenie wysokości odszkodowania

1. W granicach sumy ubezpieczenia oraz limitu odpowiedzialności dla ryzyka dewastacji odszkodowanie obejmuje:
 - 1) wartość uszkodzenia, zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z §7 niniejszej klauzuli,
 - 2) udokumentowane koszty zastosowania dostępnych ubezpieczonemu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenie jej rozmiarów,
 - 3) udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do 5% wartości szkody podlegającej odszkodowaniu.
2. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 - 3), dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nie objętego ochroną ubezpieczeniową, są one pokrywane proporcjonalnie.
3. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, każdy z zakładów ubezpieczeń odpowiada do wysokości szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
4. W odniesieniu do mienia ubezpieczonego w systemie sum stałych, w razie stwierdzenia w dniu zaistnienia szkody niedoubezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia, przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się zasadę proporcji, chyba, że wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia albo niedoubezpieczenie nie przekracza 20% wartości tego mienia.
5. Weryfikacji będą podlegały poszczególne pozycje wykazu maszyn i urządzeń zgłoszonych do ubezpieczenia.
6. Jeżeli wprowadzono franszyzę redukcyjną, to odszkodowanie pomniejsza się o kwotę 200 zł.

KLAUZULA NR 1 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone poza terytorium Unii Europejskiej

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody na osobie lub szkody w mieniu będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, wyrządzone poszkodowanemu poza terytorium Unii Europejskiej z zachowaniem ust. 2.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych skutkujących powstaniem szkód na terytoriach: Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, państw Ameryki Południowej, Australii, Nowej Zelandii, Kanady, a także ich terytoriów zależnych.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 2000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
4. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 2 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w nieruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody w mieniu będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego wyrządzone poszkodowanemu i wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia nieruchomości stanowiącej własność poszkodowanego i użytkowanej przez ubezpieczonego.
2. Odpowiedzialność PTU S.A. ograniczona jest do nieruchomości, z której ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, użytkowania lub innej umowy o podobnym charakterze.
3. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) powstałe we wszelkiego rodzaju gruntach,
 - 2) polegające na normalnym zużyciu (eksploatacji) w czasie trwania umowy,
 - 3) powstałe w związku z podnajęciem przez ubezpieczonego nieruchomości w całości lub części innemu podmiotowi,
 - 4) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub podpisanej umowy, o której mowa w ust. 2,
 - 5) wynikające ze zmian w użytkowanych nieruchomościach, poczynionych wbrew ich przeznaczeniu lub postanowieniom umownym, jak również powstałe w nieruchomościach wykorzystywanych przez ubezpieczonego w innym celu lub w inny sposób, niż to określono w umowie,

- 6) polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia w wyniku szkód obejmowanych ochroną w Dziale IV OWU (ubezpieczenie budynków, budowli, lokali i nakładów inwestycyjnych) jeżeli ubezpieczający był obowiązany do ubezpieczenia mienia w tym zakresie.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
5. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 3 DO DZIAŁU X OWU ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w ruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu lub innej umowy o podobnym charakterze

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody w mieniu będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, wyrządzone poszkodowanemu i wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia ruchomości stanowiącej własność poszkodowanego, z której ubezpieczony korzystał na podstawie udokumentowanego tytułu prawnego.
2. Odpowiedzialność PTU S.A. ograniczona jest do ruchomości, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy cywilnoprawnej oraz umowy użytkowania.
3. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) powstałe wskutek jakiegokolwiek utraty rzeczy ruchomej, nie będącej wynikiem jej uszkodzenia lub zniszczenia,
 - 2) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów lub podpisanej umowy,
 - 3) powstałe w ruchomościach wykorzystywanych przez ubezpieczonego w innym celu lub w inny sposób, niż to określono w umowie najmu, podnajmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy cywilnoprawnej lub umowie użytkowania,
 - 4) polegające na normalnym zużyciu (eksploatacji) w czasie trwania umowy ubezpieczenia,
 - 5) powstałe w związku z korzystaniem z rzeczy przez inną osobę, niż ubezpieczony,
 - 6) powstałe w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 7) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia w wyniku szkód, które są następstwem zdarzeń obejmowanych ochroną w Dziale III OWU (Ubezpieczenie maszyn, urządzeń i wyposażenia), o ile ubezpieczający był obowiązany do ubezpieczenia mienia w tym zakresie.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 200 zł na każdą szkodę

w mieniu, o ile została wprowadzona.

5. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 4 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem wypadków przy pracy

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody na osobie poniesione przez pracowników ubezpieczonego, będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, w rozumieniu Ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1673 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą.
2. W przypadku szkody na osobie, PTU S.A. wypłaca odszkodowanie pomniejszone o wysokość świadczenia wypłacanego pracownikowi na podstawie Ustawy.
3. Z zachowaniem wyłączeń OWU z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) powstałe wskutek stanów chorobowych, które nie są związane z wypadkiem przy pracy, a w szczególności za szkody będące następstwem choroby zawodowej,
 - 2) spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz regulaminów wewnętrznych obowiązujących w zakładzie pracy,
 - 3) powstałe, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było udowodnione przez zakład pracy naruszenie przez poszkodowanego pracownika - umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przepisów dotyczących ochrony życia lub zdrowia, a także gdy pracownik w momencie wypadku był po spożyciu alkoholu lub po użyciu narkotyków, leków psychotropowych lub innych środków odurzających.
4. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli, do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU, przepisy Ustawy, o której mowa w ust. 1, oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. Nr 105 poz. 869).

KLAUZULA NR 5 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w obcych środkach transportu podczas prac ładunkowych

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody w mieniu poszkodowanego, będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego i wynikające ze zniszczenia lub uszkodzenia środka transportu podczas prac ładunkowych (załadunek, przeładunek lub rozładunek), wykonywanych przez ubezpieczonego.
2. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) powstałe we wszelkiego rodzaju ładunkach,
 - 2) polegające na uszkodzeniu wagonów w przedsiębiorstwach przeładunkowych, spedycyjnych lub sztauer-

skich,

- 3) wyrządzone przez osoby nie posiadające stosownych uprawnień lub przeszkolenia do wykonywania prac ładunkowych, o ile takie były wymagane.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 1 000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
4. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 6 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w następstwie awarii urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody na osobie lub szkody w mieniu będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego wyrządzone poszkodowanemu i wynikające z zalania w następstwie awarii urządzeń, instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych lub centralnego ogrzewania.
2. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody zaistniałe w przypadku, gdy uszkodzenie mienia nastąpiło wskutek systematycznego wydostawania się pary, wody lub innych płynów.
3. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
4. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 7 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z zanieczyszczeniem środowiska naturalnego

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na wypadki ubezpieczeniowe polegające na nagłym i nieprzewidzianym wyładowaniu, rozproszeniu, wydzielaniu się (wycieku) lub ulotnieniu: dymu, sadzy, pary, kwasów, zasad, toksycznych chemikaliów, zbędnych materiałów i innych substancji, uszkadzających lub zanieczyszczających glebę, atmosferę, ciąg wodny lub część powierzchni wody, skutkujące:
 - 1) powstaniem szkody na osobie lub w mieniu, bądź
 - 2) koniecznością poniesienia przez poszkodowanego kosztów usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby z substancji zanieczyszczających, pod warunkiem, że konieczność usunięcia zanieczyszczeń została stwierdzona decyzją administracyjną upoważnionych organów.
2. PTU S.A. ponosi odpowiedzialność wówczas, gdy zostaną spełnione łącznie wszystkie poniższe warunki:
 - 1) zdarzenie wywołujące powstanie szkody jest nagłe, przypadkowe, nie zamierzone i nie przewidziane przez ubezpieczającego zachowującego należytą staranność w prowadzeniu działalności gospodarczej,

- 2) przyczyna powstania szkody jest bezsporna,
 - 3) zdarzenie zostało potwierdzone protokołem służb ochrony środowiska, Straży Pożarnej lub Policji,
 - 4) szkoda powstała w wyniku działania lub zaniechania ubezpieczającego, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej,
 - 5) zdarzenie powodujące szkodę zaistniało w okresie odpowiedzialności PTU S.A., a pierwsza szkoda powstała (ujawniła się) nie później niż w ciągu 72 godzin od początku zdarzenia.
3. Z zachowaniem wyłączeń zawartych w OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) wynikające z posiadania i użytkowania urządzeń, obiektów i instalacji przeznaczonych do finalnego składowania odpadów lub ich utylizacji,
 - 2) podczas transportu poza miejscem wskazanym w umowie ubezpieczenia, w którym ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą.
 4. Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) stosować się ściśle do obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisów o ochronie środowiska w sprawie produkowania, przetwarzania, przechowywania i usuwania substancji szkodliwych dla środowiska,
 - 2) należycie użytkować i konserwować urządzenia używane przy czynnościach wymienionych w pkt 1, a także urządzenia zabezpieczające i alarmowe,
 - 3) stosować się do zaleceń wydanych przez służby ochrony środowiska i inne organy administracyjne.
 5. W przypadku, gdy ubezpieczony nie dopełni obowiązków wymienionych w ust. 4, PTU S.A. odmówi wypłaty odszkodowania za zaistniałą szkodę w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.
 6. Franszyza redukcyjna wynosi 2000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
 7. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 8 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkodę wyrządzone przez produkt

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody na osobie lub szkody w mieniu będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego wyrządzone poszkodowanemu przez produkt wprowadzony do obrotu na rynek polski w okresie ubezpieczenia w ramach działalności zgłoszonej do ubezpieczenia.
2. Pod pojęciami użytymi w niniejszej Klauzuli a nie zdefiniowanymi w OWU należy rozumieć:
 - 1) **produkt** – dostarczona lub udostępniona przez producenta lub dystrybutora, zarówno odpłatnie jak i nieodpłatnie, rzecz ruchoma przeznaczona do użytku dla konsumentów. Produktem jest zarówno rzecz nowa, jak i używana lub naprawiana, bądź regenerowana,
 - 2) **wprowadzenie na rynek polski** – dostarczenie lub udostępnienie produktu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody:
 - 1) w substancji produktu, podlegające naprawie w ramach gwarancji lub rękojmi albo polegające na niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową,
 - 2) będące utraconymi korzyściami,
 - 3) powodujące roszczenia wzajemne pomiędzy producentami,
 - 4) powstałe wskutek połączenia lub zmieszania produktu z inną rzeczą,
 - 5) których przyczyną była jawna wada produktu, na co producent wyraźnie zwrócił uwagę i w związku z czym cena produktu została obniżona,
 - 6) wynikłe z wprowadzającej w błąd reklamy, wadliwych lub niedostatecznych etykiet, jak również ich braku albo innych instrukcji użytkowania, stosowania lub składowania produktu,
 - 7) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu dopuszczającego go do obrotu jeśli taki był wymagany,
 - 8) przez produkt wprowadzony do obrotu z naruszeniem przepisów prawa, a zwłaszcza: szczegółowych wymagań dotyczących bezpieczeństwa produktów, norm zharmonizowanych w rozumieniu przepisów o systemie oceny zgodności, przepisów Norm Polskich, przepisów dotyczących bezpieczeństwa produktu z zakresu kontroli technicznej, sanitarnej lub ochrony środowiska,
 - 9) powstałe wskutek użycia produktu po terminie ważności lub przydatności,
 - 10) powstałe wskutek użycia produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem,
 - 11) wyrządzone przez produkt zawierający ludzką krew, osocze lub substancje krwiopochodne,
 - 12) wyrządzone przez leki, surowce farmaceutyczne, środki antykoncepcyjne lub kosmetyki,
 - 13) wyrządzone przez ryby, mięso zwierząt wprowadzone do obrotu towarowego w stanie nieprzetworzonym,
 - 14) wyrządzone przez nasiona, pasze i środki ochrony roślin,
 - 15) wyrządzone przez paliwo płynne,
 - 16) powstałe w związku z używaniem wyrobów tytoniowych lub spożywaniem wyrobów alkoholowych,
 - 17) wyrządzone przez produkt przeznaczony do użytku w lotnictwie, statkach kosmicznych lub w przemyśle motoryzacyjnym,
 - 18) związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, przesyłaniem lub wykorzystaniem energii w jakiejkolwiek postaci.
4. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje ponadto:
 - 1) kosztów związanych z wycofaniem wadliwego produktu z rynku i zastąpieniem go przez produkt wolny od wad,
 - 2) strat wynikających z zakłóceń w prowadzonej działalności gospodarczej,
 - 3) szkód wyrządzonych przez produkt wprowadzony do obrotu przed zawarciem umowy ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia w tym zakresie jest kontynuowana w PTU S.A.
5. Franszyza redukcyjna wynosi 1000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.

6. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 9 DO DZIAŁU X OWU **Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** **za szkody powstałe po wykonaniu pracy** **lub usługi wynikłe z nienależytego** **wykonania zobowiązania**

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność za szkody na osobie lub szkody w mieniu poszkodowanego, powstałe po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy, wynikłe z nienależytego wykonania pracy lub usługi przez osoby objęte ubezpieczeniem.
2. Franszyza redukcyjna wynosi 1000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
3. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 10 DO DZIAŁU X OWU **Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** **za szkody wyrządzone przez podwykonawców** **ubezpieczonego**

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na szkody na osobie lub szkody w mieniu poszkodowanego będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczonego, działających w imieniu i na rzecz ubezpieczonego pod warunkiem, że powierzenie wykonania pracy, usługi lub innych czynności zostało dokonane przez ubezpieczonego w zakresie działalności zgłoszonej do ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie nie obejmuje roszczeń ubezpieczonego wobec podwykonawców ani podwykonawców wobec ubezpieczonego.
3. PTU S.A. zachowuje prawo do regresu wobec sprawcy szkody.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 1000 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
5. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 11 DO DZIAŁU X OWU **Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** **za szkody w mieniu ruchomym przyjętym** **w celu wykonania usługi**

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza odpowiedzialność na będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego szkody w mieniu poszkodowanego (zaistniałe w czasie od chwili przyjęcia mienia do chwili jego wydania przez ubezpieczonego), przekazany ubezpieczonemu w celu wykonania naprawy, obróbki, czyszczenia,

lub innych podobnych usług, w ramach prowadzonej przez niego działalności zgłoszonej do ubezpieczenia.

2. Niniejsza klauzula nie ma zastosowania w ubezpieczeniu warsztatów samochodowych.
3. Z zachowaniem wyłączeń OWU, z odpowiedzialności PTU S.A. wyłączone są ponadto szkody powstałe:
 - 1) w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia leasingu albo innej umowy cywilnoprawnej o podobnym charakterze,
 - 2) w związku z utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 3) wskutek wydania mienia osobie nieuprawnionej.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
5. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 12 DO DZIAŁU X OWU **Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej** **za szkody w rzeczach znajdujących się w pieczy,** **pod dozorem lub kontrolą ubezpieczonego**

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza swoją odpowiedzialność o szkody rzeczowe związane z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą rzeczy ruchomych lub nieruchomości znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą ubezpieczonego.
2. Niezależnie od wyłączeń OWU, PTU S.A. nie odpowiada za szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie:
 - 1) rzeczy ruchomych lub nieruchomości, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,
 - 2) rzeczy ruchomych przekazanych lub udostępnionych ubezpieczonemu w celu wykonania ich obróbki, naprawy, kontroli, czyszczenia lub innych podobnych czynności w ramach usługi świadczonej przez ubezpieczonego, spowodowane wskutek dokonywania tych czynności,
 - 3) pojazdów mechanicznych, ich części składowych lub wyposażenia oraz rzeczy pozostawionych w pojazdach mechanicznych,
 - 4) wartości pieniężnych, dokumentów, planów i projektów, zbiorów archiwalnych i kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, dzieł sztuki, futer naturalnych,
3. PTU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z braków inwentarzowych mienia.
4. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
5. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 13 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej gospodarstw agroturystycznych, hoteli lub podobnych zakładów i podmiotów prowadzących działalność gastronomiczną

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PTU S.A. rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną przedsiębiorcy prowadzącego hotel lub podobny zakład.
2. Przez użyte w niniejszej Klauzuli określenia rozumie się:
 - 1) **gościna hotelowa** – świadczenie usług noclegu, przechowania, gastronomicznych, oferowanych gościowi hotelowemu przez gospodarstwo agroturystyczne, hotel lub podobny zakład za odpłatnością,
 - 2) **gość hotelowy** – osoba fizyczna korzystająca z usług gospodarstwa agroturystycznego, hotelu lub podobnego zakładu,
 - 3) **hotel lub podobny zakład** – gospodarstwo agroturystyczne, hotel, hostel, motel, pensjonat, sanatorium, prewentorium, dom wypoczynkowy,
 - 4) **przechowanie** – umowa, w której przechowawca zobowiązuje się czuwać przez czas oznaczony lub nieoznaczony nad zachowaniem w stanie nie pogorszonym rzeczy ruchomej oddanej mu na przechowanie.
3. Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością hotelarską i gastronomiczną.
4. PTU S.A. obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody na osobie oraz w mieniu wyrządzone gościowi hotelowemu w wyniku czynu niedozwolonego oraz niewykonania lub nienależytego wykonania umowy gościny hotelowej z włączeniem szkód polegających na utracie lub uszkodzeniu rzeczy wniesionych do zajmowanego pokoju oraz oddanych na przechowanie, w tym do szatni w restauracji.
5. Podlimit odpowiedzialności na każdą szkodę polegającą na utracie lub uszkodzeniu rzeczy wniesionych do zajmowanego pokoju oraz oddanych na przechowanie wynosi 5000 zł na jednego gościa hotelowego. Limit ten wyczerpuje ogólną sumę gwarancyjną.
6. Franszyza redukcyjna wynosi 200 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
7. Z zachowaniem pozostałych wyłączeń, zawartych w §§45-46 OWU PTU S.A. nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe wskutek utraty i uszkodzeń wszelkiego rodzaju środków pieniężnych, biżuterii, telefonów komórkowych, komputerów, aparatów fotograficznych oraz innego sprzętu audio - wizualnego, kluczy oraz wszelkiego rodzaju kart i gier elektronicznych,
 - 2) w pojazdach mechanicznych,
 - 3) powstałe wskutek kradzieży zwykłej rozumianej jako kradzież bez śladów włamania,
 - 4) powstałe wskutek utraty lub uszkodzenia zbiorów filatelistycznych, numizmatów, dzieł sztuki,
 - 5) powstałe wskutek przeniesienia chorób zakaźnych za wyjątkiem zatruc pokarmowych, które są objęte ochroną do pełnej sumy gwarancyjnej.

KLAUZULA NR 14 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody z tytułu niewykonania lub nienale- żytego wykonania zobowiązania w ramach prowadzonej działalności przewozowej (odpowiedzialność cywilna przewoźnika w ruchu krajowym)

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego, którą ponosi on zgodnie z przepisami ustawy Prawo przewozowe, za szkody powstałe w przewożonym mieniu (przesyłce) w czasie od przyjęcia jej do przewozu a wydaniem w miejscu przeznaczenia, w tym za szkody rzeczowe powstałe wskutek rozboju.
2. Podlimit odpowiedzialności na środek transportu wynosi 50 000 zł o ile nie uzgodniono innego podlimitu z Centralą PTU S.A.
3. Ochroną ubezpieczeniową może być objęty przedsiębiorca, spełniający łącznie wszystkie poniższe warunki
 - 1) osiągający z działalności przewozowej obrót nie wyższy, niż 3 000 000 zł,
 - 2) prowadzący działalność przewozową zarejestrowaną zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi krajowego transportu drogowego oraz
 - 3) dokonujący przewozu przesyłek na podstawie listu przewozowego lub innego dokumentu wystawionego na ubezpieczającego (w braku listu przewozowego), przy czym przez list przewozowy lub inny dokument przewozowy rozumie się dokument wystawiony zgodnie z ustawą Prawo przewozowe, zawierający następujące dane:
 - a) nazwisko lub nazwę i adres nadawcy i odbiorcy przesyłki,
 - b) nazwisko lub nazwę i adres przewoźnika,
 - c) dokładny adres przeznaczenia przesyłki,
 - d) datę i miejsce załadowania przesyłki,
 - e) rodzaj i gatunek, masę, liczbę sztuk oraz sposób opakowania i oznaczenia przewożonego towaru.
4. PTU S.A. nie odpowiada za szkody powstałe w następujących rodzajach przesyłek:
 - 1) wartości pieniężne,
 - 2) papiery wartościowe,
 - 3) dzieła sztuki,
 - 4) wszelkie zbiory kolekcjonerskie, archiwalne, dokumenty, plany,
 - 5) wzory, prototypy, modele,
 - 6) przesyłki pocztowe i kurierskie,
 - 7) środki transportu,
 - 8) kontenery,
 - 9) żywe zwierzęta,
 - 10) mienie należące do osób fizycznych przewożone w ramach przeprowadzki,
 - 11) materiały niebezpieczne zaliczone do klasy I i VII Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu materiałów niebezpiecznych (ADR),
5. PTU S.A. nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:
 - 1) opóźnienia w przewozie,
 - 2) wady ukrytej towaru lub jego właściwości naturalnych,
 - 3) ubytku naturalnego czyli ubytku miary, wagi lub objętości – w granicach obowiązujących norm ubytku

- naturalnego, ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami lub przyjętymi zwyczajami,
- 4) siły wyższej rozumianej jako działania żywiołów naturalnych,
 - 5) przyczyn występujących po stronie nadawcy lub odbiorcy, co do których ubezpieczonemu nie można przypisać winy,
 - 6) niewłaściwego załadowania lub rozmieszczenia oraz zasztatowania (zamocowania) towaru na środku transportu przez nadawcę,
 - 7) użycia pojazdu nie przystosowanego do przewozu danego rodzaju towaru, niesprawnego technicznie lub prowadzonego przez osobę nieuprawnioną,
 - 8) przekroczenia dopuszczalnej ładowności środka transportu,
 - 9) nieterminowego podstawienia pojazdu do załadunku w wyniku niewykonania polecenia zmiany umowy przewozu,
 - 10) wydania towaru osobie nieuprawnionej,
 - 11) użycia alkoholu, narkotyków lub innych podobnie działających środków przez osoby, za które ubezpieczony ponosi odpowiedzialność lub które działają na zlecenie ubezpieczonego, w jego imieniu lub na jego rzecz.
6. Przewóz przesyłek powinien być dokonywany przy zachowaniu następujących wymogów:
- 1) przy przyjęciu przesyłki do przewozu należy sprawdzić dane z listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego dotyczące ilości, wagi, cech i numerów przesyłki oraz jej widocznego stanu i opakowania oraz sprawdzić prawidłowość rozmieszczenia i zamocowania przesyłki na środku transportu,
 - 2) w przypadku stwierdzenia rozbieżności między stanem rzeczywistym a treścią listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego, a także w razie braku możliwości sprawdzenia, należy wpisać odpowiednie zastrzeżenie wraz z uzasadnieniem na wszystkich kopiach listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego,
 - 3) należy ze szczególną starannością zabezpieczyć pojazd wraz z przesyłką przed kradzieżą z włamaniem, przez co rozumie się:
 - a) pozostawienie na parkingu strzeżonym pojazdu wraz z przesyłką w czasie postoju,
 - b) gdy powyższe jest niemożliwe – pozostawienie pojazdu wraz z przesyłką na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, całodobowo dozorowanym oraz oświetlonym lub na znajdujących się na trasie przewozu parkingach przy motelu, hotelu, całodobowo dozorowanej stacji benzynowej lub urzędzie celnym,
 - 4) postój środka transportu przewożącego sprzęt elektroniczny, alkohol (z wyłączeniem piwa), wyroby tytoniowe odbywa się na parkingu strzeżonym lub na terenie trwale ogrodzonym, zamkniętym, całodobowo dozorowanym i oświetlonym,
 - 5) podczas postoju pojazd jest zamknięty i zabezpieczony poprzez uruchomienie zamontowanych w nim zabezpieczeń przeciwkradzieżowych,
 - 6) podczas postoju środka transportu wraz z przesyłką w pojeździe nie należy pozostawiać dokumentów związanych z przewozem.
7. PTU S.A. może zmniejszyć odszkodowanie w takim stopniu, w jakim nie zachowanie wymogów wymienionych w ust. 5 przez ubezpieczającego miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody lub jej rozmiar.
 8. Wysokość szkody ustalana jest na podstawie przepisów Prawa przewozowego.
 9. Wysokość szkody zostanie pomniejszona o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
 10. Franszyza redukcyjna wynosi 500 zł na każdą szkodę w mieniu, o ile została wprowadzona.
 11. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

KLAUZULA NR 15 DO DZIAŁU X OWU Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez wibracje, usunięcie lub osłabienie elementów nośnych

1. Zachowując postanowienia OWU, PTU S.A. rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej udzielonej firmie budowlanej o odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane wibracjami, usunięciem lub osłabieniem elementów nośnych, podpór lub nośności gruntu, z zastrzeżeniem, że:
 - 1) w odniesieniu do szkód rzeczowych w mieniu osób trzecich PTU S.A. odpowiada tylko za szkody polegające na całkowitym lub częściowym zawaleniu się budynków, budowli lub konstrukcji, a także, jeżeli konstrukcja takiego budynku lub budowli została uszkodzona w sposób zagrażający jego stabilności i uniemożliwiający naprawę, w wyniku czego obiekt przeznaczony został do rozbiórki,
 - 2) PTU S.A. ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu tylko wówczas, kiedy jego stan przed rozpoczęciem realizacji prac był dobry i zostały podjęte wszelkie niezbędne środki mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia szkody.
2. Z zachowaniem pozostałych wyłączeń OWU, PTU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) szkody, które można było przewidzieć, uwzględniając charakter prowadzonych prac budowlano-montażowych oraz sposób ich realizacji,
 - 2) uszkodzenia powierzchniowe, które nie mają wpływu na stabilność gruntu, budynku lub innego mienia, i nie zagrażają ich użytkownikom,
 - 3) koszty poniesione w wyniku działań podjętych w celu uniknięcia lub zminimalizowania ryzyka wystąpienia szkody, które okazały się niezbędne w trakcie okresu realizacji prac budowlano-montażowych.
3. W odniesieniu do szkód obejmowanych ochroną wg niniejszej klauzuli, Franszyza redukcyjna wynosi 10% wartości każdej szkody w mieniu, nie mniej niż 500 zł i nie może zostać zniesiona.
4. W sprawach nie uregulowanych w treści niniejszej Klauzuli mają zastosowanie wszelkie ustalenia, postanowienia i wyłączenia zawarte w OWU.

ZAŁĄCZNIK nr 2
Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA”
- Klasa odporności schowka (urządzenia) na włamanie

Pod pojęciami użytymi w niniejszym Załączniku rozumie się:

- 1) jednostka obliczeniowa – jednostkę określającą dopuszczalny limit stale lub jednorazowo przechowywanych i transportowanych wartości pieniężnych, wynoszącą 120-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za ubiegły kwartał, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- 2) klasa odporności na włamanie – klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, wyrażonej w jednostkach oporowych (RU) obliczanych dla każdego urządzenia.

PODZIAŁ POMIESZCZEŃ I URZĄDZEŃ W ZALEŻNOŚCI OD ODPORNOŚCI NA WŁAMANIE,
 WYRAŻONEJ W JEDNOSTKACH OPOROWYCH (RU), ORAZ ZE WZGLĘDU NA LIMIT PRZECHOWYWANYCH
 WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH, WYRAŻONY W JEDNOSTKACH OBLICZENIOWYCH

Klasa odporności urządzeń na włamanie	Minimalna wartość odporności na włamanie (RU)		Klasa zamka	Dopuszczalny limit wartości pieniężnych (w jednostkach obliczeniowych) przechowywanych w urządzeniach	
	dostęp częściowy	dostęp całkowity		urządzenia nie chronione systemem alarmowym lub chronione systemem alarmowym klasy niższej od SA3	urządzenia chronione systemem alarmowym klasy co najmniej SA3
0	poniżej 30	poniżej 50	1 x A	—	—
I	30	50	1 x A	0,5	1,3
II	50	80	1 x A	1,5	3
III	80	120	1 x B	3	6
IV	120	180	2 x B	5	10
V	180	270	2 x B	8	15
VI	270	400	2 x C	12	20
VII	400	600	2 x C	16	30
VIII	550	825	2 x C	20	40
IX	700	1050	2 x C	—	60
X	900	1350	2 x C	—	100
XI	—	2000	3 x C lub 2 x D	—	—
XII	—	3000	3 x C lub 2 x D	—	—
XIII	—	4500	2 x D	—	—

ZAŁĄCZNIK nr 3
Do OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „PRZEDSIĘBIORCA”
- wykaz towarów łatwo psujących się

Lp.	Nazwa
1	ziemniaki młode
2	pomidory świeże
3	cebula pozostała (inna niż do sadzenia)
4	czosnek
5	pory
6	kalafior
7	brukselka
8	kapusta biała i czerwona
9	kalarepa
10	pekińska kapusta
11	sałata głowiasta
12	cykorja
13	marchew
14	rzodkiewka
15	ogórki
16	korniszony
17	groch (<i>Pisum sativum</i>)
18.1	fasola (<i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i>)
18.2	inne fasole
19	karczochy
20.1	szparagi zielone
20.2	szparagi – pozostałe
21	oberżyny (bakłażany)
22	seler naciowy (<i>Apium graveolens L.</i> , var. <i>dulce</i> (Mill.) Pers.)
23	pieprznik jadalny
24	papryka słodka
25	koper
26	słodkie ziemniaki, świeże, całe, przeznaczone do spożycia przez ludzi
27	kasztany (<i>Castanea spp.</i>), świeże
28	banany, świeże
29	ananasy, świeże
30	awokado, świeże
31	guawa i mango, świeże
32.1	krwiste i półkrwiste

Lp.	Nazwa
32.2	Nawele, Naweliny, Nawelaty, Salustiany, Vernasy, Valencjany, Maltańskie, Szamutiasy, Ovalisy, Trovita i Hamliny
32.3	pozostałe
33.1	klementynki
33.2	monrealesy i satsumas
33.3	mandarynki i wilkingi
33.4	tangeryny
33.5	pozostałe
34.1	cytryny (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>), świeże
34.2	limy (<i>Citrus aurantifolia</i>), świeże
35.1	grejpfruty białe, świeże
35.2	grejpfruty różowe, świeże
36	winogrona stołowe
37	arbuzy
38.1	amarillo, cuper, honey dew (w tym cantalene), onteniente, piel de sapo (w tym verde liso), rochet, tendral, futuro
38.2	pozostałe melony
39	jabłka
40.1	gruszki - nashi (<i>Pyrus pyrofolia</i>)
40.2	pozostałe
41	morele
42.1	wiśnie (<i>Prunus cerasus</i>)
42.2	wiśnie i czereśnie
43	nektaryny
44	brzoskwinie
45	śliwki
46	truskawki i poziomki
47	maliny
48	owoce z gatunku <i>Vaccinium myrtillus</i>
49	owoce kiwi (<i>Actinidia chinensis</i> Planch)
50	liczi (śliwki chińskie)
51	granaty
52	khakis (w tym owoce sharon)

